

FISKERIDIREKTORATET

Lønnsomhetsundersøkelse for settefiskproduksjon Laks og ørret

Omfatter selskaper med produksjon
av laks og ørret i ferskvann.

2002

FORORD

Fiskeridirektoratet legger med dette frem resultater fra sin lønnsomhetsundersøkelse for settefiskproduksjon for regnskapsåret 2002. Undersøkelsen omfatter selskaper med produksjon av laks og ørret i ferskvann. Rapporten er i sin helhet lagt ut på Fiskeridirektoratets hjemmeside (www.fiskeridir.no).

Førstekonsulent Merete Fauske ved Statistikkavdelingen har hatt hovedansvaret for gjennomføring av undersøkelsen og utarbeidelse av meldingen.

Bergen, november 2003

Peter Gullestad

Tove Aasheim

INNHold

A. SAMMENDRAG:	
A1. Samlet resultat for settefisknæringen	9
A2. Økonomiske resultat	9
A3. Produktivitet	9
A4. Produksjonskostnad pr. stk	10
A5. Regional utvikling	11
A6. Lønnsomhet etter produksjonsform	11
A7. Lønnsomhet etter kapasitetsutnyttelse	12
B. INNLEDNING:	
B1. Om undersøkelsen	13
B2. Usikkerhet	13
B3. Representativiteten	14
B4. Endringer	15
C. RESULTATANALYSE - HELE LANDET:	
C1. Produksjon, salg og inntekt	17
C2. Kostnadsutvikling	18
C3. Lønnsomhet	21
C4. Likviditet og soliditet	23
D. RESULTATANALYSE - FYLKESVISE KOMMENTARER:	
D1. Finnmark og Troms	25
D2. Nordland	26
D3. Trøndelag (Nord- og Sør-Trøndelag)	27
D4. Møre og Romsdal	28
D5. Sogn og Fjordane	29
D6. Hordaland	29
E. TABELLVERK:	
E1. Gjennomsnittstall for hele landet, alle selskap	31 – 32
E2. Gjennomsnittstall for hele landet, selskap som kun har solgt smolt	33 – 34
E3. Gjennomsnittstall for hele landet, selskap som har solgt både yngel og smolt	35 – 36
E4. Gjennomsnittstall for Finnmark og Troms	37 – 38
E5. Gjennomsnittstall for Nordland	39 – 40
E6. Gjennomsnittstall for Trøndelag	41 – 42
E7. Gjennomsnittstall for Møre og Romsdal	43 – 44
E8. Gjennomsnittstall for Sogn og Fjordane	45 – 46
E9. Gjennomsnittstall for Hordaland	47 – 48
E10. Spredningstabeller	49 – 50
F. DEFINISJONER:	
F1. Resultatregnskap	51
F2. Balanseregnskap	52
F3. Salg og andre lønnsomhetsmål	52
F4. Nøkkeltall	54
F5. Kostnader pr. stk solgt fisk	54
G. SUMMARY IN ENGLISH:	
G1. Profitability	55
G2. Productivity	55
G3. Production costs per sold fry and smolt	56
G4. Regional production costs per sold fry and smolt	56
G5. Average results for Norwegian hatcheries	57
H. VEDLEGG – SKJEMA	59

TABELLINNHOLD

E1. HELE LANDET, ALLE SELSKAP:	
Utvalg	31
Resultatregnskap	31
Balanseregnskap	31
Salg og andre lønnsomhetsmål	32
Nøkkeltall	32
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	32
E2. HELE LANDET, SELSKAP SOM KUN HAR SOLGT SMOLT:	
Utvalg	33
Resultatregnskap	33
Balanseregnskap	33
Salg og andre lønnsomhetsmål	34
Nøkkeltall	34
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	34
E3. HELE LANDET, SELSKAP SOM HAR SOLGT BÅDE YNGEL OG SMOLT:	
Utvalg	35
Resultatregnskap	35
Balanseregnskap	35
Salg og andre lønnsomhetsmål	36
Nøkkeltall	36
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	36
E4. FINNMARK OG TROMS;	
Utvalg	37
Resultatregnskap	37
Balanseregnskap	37
Salg og andre lønnsomhetsmål	38
Nøkkeltall	38
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	38
E5. NORDLAND:	
Utvalg	39
Resultatregnskap	39
Balanseregnskap	39
Salg og andre lønnsomhetsmål	40
Nøkkeltall	40
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	40
E6. TRØNDELAG:	
Utvalg	41
Resultatregnskap	41
Balanseregnskap	41
Salg og andre lønnsomhetsmål	42
Nøkkeltall	42
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	42
E7. MØRE OG ROMSDAL:	
Utvalg	43
Resultatregnskap	43
Balanseregnskap	43
Salg og andre lønnsomhetsmål	44
Nøkkeltall	44
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	44

E8. SOGN OG FJORDANE:	
Utvalg	45
Resultatregnskap	45
Balanseregnskap	45
Salg og andre lønnsomhetsmål	46
Nøkkeltall	46
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	46
E9. HORDALAND:	
Utvalg	47
Resultatregnskap	47
Balanseregnskap	47
Salg og andre lønnsomhetsmål	48
Nøkkeltall	48
Kostnader pr. stk produsert fisk (yngel og smolt)	48
E10. SPREDNINGSTABELLER	
Salg av fisk for hvert enkelt selskap sortert etter størrelse i 2001	49
Produksjonskostnad pr. stk for hvert enkelt selskap sortert etter størrelse i 2001	49
Driftsmargin for hvert enkelt selskap sortert etter størrelse i 2001	50
Gjennomsnitt, maksimum, minimum og standardavvik for enkelte størrelser i 2001	50

DIAGRAMOVERSIKT

FIGUR 1:	
Salg av yngel og salg av smolt (stk) for årene 1992-2002.	17
FIGUR 2:	
Produksjonskostnad pr. stk fordelt etter produksjonsform for 1998-2002	18
FIGUR 3:	
Historisk utvikling i produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for 1992-2002.	19
FIGUR 4:	
Regionale produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for 2001 og 2002	25
FIGUR 5:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Finnmark og Troms for årene 1992-2002	26
FIGUR 6:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Nordland for årene 1992-2002	27
FIGUR 7:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Trøndelag for årene 1992-2002	28
FIGUR 8:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Møre og Romsdal for årene 1992-2002	28
FIGUR 9:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Sogn og Fjordane for årene 1992-2002	29
FIGUR 10:	
Salgspris og produksjonskostnad pr. stk i Hordaland for årene 1992-2002	30

A. SAMMENDRAG

Hovedkonklusjonene i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for selskaper med settefiskproduksjon i 2002 er følgende:

- Svakere økonomisk resultat
- Redusert produktivitet
- Økte produksjonskostnad pr. stk

2002 var et svakt økonomisk år for selskaper med settefiskproduksjon av laks og ørret.

A1. SAMLET RESULTAT FOR SETTEFISKNÆRINGEN

Beregninger viser at settefisknæringen for laks og ørret hadde et *samlet resultat før skatt* på 5,6 millioner kroner i 2002. En tilsvarende beregning for 2001 viser et samlet resultat før skatt på 68 millioner.

En del beregnede størrelser for samlet resultat er vist i tabell A.1.1. Tilsvarende tall for 2001 er tatt med for å kunne vise utviklingen det siste året. *Tall i millioner kroner.*

		2002	2001
Sum Driftsinntekt	Kr	1 723	1 781
Sum Driftskostnad	Kr	1 633	1 656
Driftsresultat	Kr	90	125
Ord. resultat før skatt	Kr	6	68
Driftsmargin	%	5,2	7,1

Lønnsomhetstallene ovenfor viser en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Årsaken til et svakere økonomisk resultat i 2002 sammenlignet med 2001 skyldes først og fremst en økning i kostnadene i perioden. Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk solgt yngel og smolt gikk opp med 15,2 prosent fra 2001 til 2002.

Også en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt yngel på 14 prosent bidro til nevnte nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

A2. ØKONOMISK RESULTAT

Selve lønnsomhetsundersøkelsen er basert på gjennomsnittresultater basert på utvalget i undersøkelsen.

Tabell A.2.1. viser en del økonomiske resultater i *gjennomsnitt* pr. selskap i 2002.

		2002
Sum Driftsinntekt	kr	9 858 803
Sum Driftskostnad	kr	9 344 419
Driftsresultat	kr	514 384
Ord. resultat før skatt	kr	34 057
Salg av smolt	stk	1 093 162
Salg av yngel	stk	263 082
Salg av rogn	stk	43 767
Produksjonsverdi	kr	9 996 871
Lønnsevne pr. årsverk	kr	353 411
Driftsmargin	%	5,2
Antall årsverk		4,6
Konsesjonstørrelse	stk	1 240 521
Gj. ant. konsesj. pr. selskap	stk	1,42

Ordinært resultat før skatt er driftsresultat tillagt finansinntekter og fratrukket finanskostnader.

Verdien av rogn er satt til anskaffelsespris. Verdien av yngel er satt til laveste verdi av tilvirkningskost og virkelig verdi, der virkelig verdi er vurdert til å være forventet salgspris. Med full tilvirkningskost menes rogn/yngelkost, førkost, forsikringskost og lønnskost.

Driftskostnadene blir justert med endringer i beholdningsverdi av rogn og yngel.

Lønnsevne er differansen mellom totale inntekter og totale kostnader eksklusiv lønnskostnader og kalkulert eierlønn.

Nøkkeltallene nedenfor, som er gjennomsnittstall for hele landet, bekrefter den økonomiske utviklingen i næringen.

		2002	2001
Totalrentabilitet	%	3,9	5,1
Driftsmargin	%	5,2	7,1
Likviditetsgrad 1	%	116,0	140,2
Likviditetsgrad 2	%	53,8	84,4
Rentedekningsgrad	%	105,6	159,1
Egenkapitalandel	%	36,6	49,2
Andel av kortsiktig gjeld	%	37,8	30,9
Andel av langsiktig gjeld	%	25,6	19,9

A3. PRODUKTIVITET

For å måle produktiviteten har vi valgt å se på antall solgt fisk og salg av fisk pr. årsverk.

Det totale salg av yngel og smolt gikk ned fra 2001 til 2002 med 3,6 prosent, og var på 1 356 244 stk i 2002. Denne nedgangen skyldes en reduksjon i gjennomsnittlig salg av yngel på 27,1 prosent i samme periode. Gjennomsnittlig salg av yngel var på 263 082 stk i 2002.

Effekten av en nedgang i salg av yngel ble imidlertid redusert av en oppgang i salg av smolt fra 2001 til 2002. Salg av smolt økte med 4,5 prosent i perioden.

Som følge av overnevnte forhold, samt en oppgang i antall årsverk gikk salg av fisk (yngel og smolt) pr. årsverk gikk ned med 10,1 prosent fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salg av fisk pr. årsverk var på 294 196 stk i 2002.

Historisk sett har imidlertid gjennomsnittlig salg av fisk pr. årsverk gått kraftig opp de siste årene. Som eksempel kan vi nevne at gjennomsnittlig salg av fisk pr. årsverk var på 143 146 stk i 1992.

Tabell A.3.1. viser historisk utvikling i salg av fisk pr. årsverk for årene 1992-2002. Tall i stykk.

Tabell A.3.1.

År	Salg av fisk pr. årsverk
1992	143 146
1993	145 442
1994	161 337
1995	182 786
1996	188 556
1997	221 103
1998	226 006
1999	238 688
2000	289 520
2001	327 235
2002	294 196

A4. PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK

Kostnadene i forbindelse med yngelproduksjon er, som følge av kortere produksjonstid, lavere enn kostnadene ved smoltproduksjon. Et stort salg av yngel vil derfor føre til reduserte produksjonskostnad pr. stk solgt fisk.

Forholdet mellom produksjon av yngel og produksjon av smolt fra ett år til ett annet år kan være årsak til de endringer som finner sted i produksjonskostnad pr. stk solgt fisk.

I 2002 var andelen av yngel mindre enn i 2001. Andelen av yngelproduksjon var på 19,4 prosent 2002 mot 25,7 prosent i 2001. Forholdet mellom

yngelproduksjon og smoltproduksjon i 2002 kan derfor ha påvirket utviklingen i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002.

Tabell A.4.1. viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk solgt fisk (yngel og smolt), basert på alle selskap i utvalget for 2002 og 2001. Tall i kroner.

Tabell A.4.1.	2002	2001
Rogn og yngelkostnad	1,41	1,16
Førkostnad	0,92	0,81
Forsikringskostnad	0,18	0,15
Vaksinasjonskostnad	0,78	0,74
Lønnskostnad	1,43	1,29
Kalk. avskrivninger (H)	0,67	0,57
Elektrisitetskostnad	0,29	0,25
Annen driftskostnad	1,63	1,44
Netto finanskostnad	0,35	0,22
PROD. KOSTNAD PR. STK	7,66	6,65

Som det fremkommer av tabellen ovenfor var det en oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk produsert fisk fra 2001 til 2002. Oppgangen var på 15,2 prosent.

Økningen i produksjonskostnad pr. stk solgt fisk skyldes en økning i alle kostnadspostene fra 2001 til 2002. Størst var oppgangen i netto finanskostnad pr. stk.

Siden netto finanskostnad pr. stk kun utgjør 4,6 prosent av produksjonskostnadene har oppgangen i denne kostnadsposten hatt mindre betydning enn f.eks. økningen i rogn og yngelkostnad pr. stk i samme periode. Oppgangen i rogn og yngelkostnad pr. stk var på 21,6 prosent.

Vi vil presisere at det er gjennomsnittresultater som presenteres i lønnsomhetsundersøkelsen og at spredningen mellom de enkelte selskap er stor.

Tabell A.4.2. viser antall selskaper i 2002 fordelt på produksjonskostnad pr. stk fisk. Det vises til kapittel "E10. Spredningstabeller" for nærmere detaljer.

Tabell A.4.2.

Prod. kost pr. stk	Ant. selskap	Gj. Prod. kost pr. stk
Mindre enn kr 4,00	4	3,40
Mellom kr 4,00 - 8,00	39	6,40
Mellom kr 8,00 - 12,00	19	9,68
Høyere enn kr 12,00	11	13,80

A5. REGIONAL UTVIKLING

Finnmark og Troms er i undersøkelsen slått sammen til en region, fordi utvalget i Finnmark er for lite til å bli presentert som et eget fylke. Også Nord- og Sør-Trøndelag er blitt slått sammen pga. utvalgets sammensetning.

Pga. lav representativitet i Rogaland og Skaqerrakkysten har vi valgt å ikke presentere resultater for denne regionen i årets undersøkelse. Se kapittel "B3. Representativitet" for nærmere detaljer.

For å kunne sammenligne de ulike regionene med hverandre har vi her valgt å se på lønnsevne pr. årsverk. Denne størrelsen er vist i tabell A.5.1. Tall i kroner.

	2002	2001
Finnmark og Troms	79 995	165 973
Nordland	357 907	287 256
Trøndelag	458 326	481 070
Møre og Romsdal	317 840	374 379
Sogn og Fjordane	183 176	274 495
Hordaland	603 762	466 703

Regional utvikling i gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk var ikke entydig fra 2001 til 2002.

Størst nedgang i lønnsevne pr. årsverk hadde Finnmark og Troms. Også Trøndelag, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane hadde en nedgang i gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk i perioden.

Regionene Nordland og Hordaland hadde imidlertid en oppgang i gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk i samme periode.

Ser en på forskjellen i lønnsevne pr. årsverk mellom de ulike regionene finner en at den var større i 2002 sammenlignet med 2001.

Lavest gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk var det Finnmark og Troms som hadde med kr 79 995 i 2002. Det var også Finnmark og Troms som hadde lavest lønnsevne pr. årsverk i 2001.

Høyest gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk hadde Hordaland i 2002. En gjennomsnittlig lønnsevne pr. årsverk på kr 603 762 er betydelig høyere enn f.eks. landsgjennomsnitt på kr 359 493 i 2002.

Tabell A.5.2. viser regional utvikling i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk solgt fisk fra 2001 til 2002. Tall i kroner.

	2002	2001
Finnmark og Troms	11,03	9,90
Nordland	9,73	6,83
Trøndelag	9,57	6,54
Møre og Romsdal	7,25	6,56
Sogn og Fjordane	8,66	7,11
Hordaland	5,81	5,81

Vær oppmerksom på at en vanlig årsak til variasjonen i produksjonskostnad pr. stk mellom de ulike regioner er ulikt forhold mellom antall solgt yngel og solgt smolt i de enkelte regioner.

Av tabellen ser vi at selskapene i Finnmark og Troms hadde høyest gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk solgt fisk med kr 11,03 i 2002. Finnmark og Troms var også den regionen med lavest andel av yngelsalg i 2002. I Finnmark og Troms utgjorde salg av yngel 7,2 prosent av det totale salget i 2002.

Lavest produksjonskostnad pr. stk solgt fisk hadde Hordaland med kr 5,81. Hordaland hadde imidlertid høyest andel av yngelsalg i 2002. Salg av yngel i Hordaland utgjorde i gjennomsnitt 32,6 prosent av det totale salget i 2002.

Mer detaljerte opplysninger om resultater for de ulike geografiske regionene finnes i kapittel D.

A6. LØNNSOMHET ETTER PRODUKSJONSFORM

Utvalget i lønnsomhetsundersøkelsen består av selskaper med forskjellige produksjonsformer. Utvalget kan deles inn i to. Gruppe 1 består av selskap som kun selger smolt, og gruppe 2 består av selskap som selger både yngel og smolt.

For å avdekke hvorvidt ulik produksjonsform har medført eventuelle forskjeller i lønnsomhet har vi valgt å se nærmere på resultatbegrepene driftsmargin, totalrentabilitet, lønnsevne pr. årsverk og produksjonskostnad pr. stk. Disse størrelsene for 2002 er vist i tabell A.6.1.

		Smolt	Yngel og smolt
Driftsmargin	%	3,4	6,8
Totalrentabilitet	%	2,8	5,0
Overskuddsgrad	%	5,4	7,3
Lønnsevne pr. årsv.	Kr	265 285	435 235
Prod. kost pr. stk	Kr	9,33	6,56

Som vist i tabell A.6.1. er det en forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene i 2002. Selskap som selger yngel og smolt har høyest driftsmargin, overskuddsgrad og lønnsevne pr. årsverk.

Også i tidligere undersøkelser har det vært forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene. Enkelte år har forskjellen i lønnsomhet være stor mellom de to gruppene. Vi har imidlertid alltid funnet høyest lønnsomhet i gruppen som består av selskaper som selger både yngel og smolt. Unntaket var i 2000 da de to gruppene hadde tilnærmet lik lønnsomhet.

A7. LØNNSOMHET ETTER KAPASITETS-UTNYTTELSE

Vi har også valgt å se nærmere på om det er en sammenheng mellom lønnsomhet og utnyttelse av produksjonskapasitet.

Vi har definert produksjonskapasitet som det enkelte selskaps konsesjonsstørrelse.

Undersøkelsen viser at mange settefiskprodusenter ikke har fullt utnyttet sin produksjonskapasitet. Det var tilfelle både i 2001 og 2002.

I 2002 var det hele 52 prosent av selskapene som hadde mindre enn 95 prosent utnyttelse av produksjonskapasiteten. Tilsvarende tall for 2001 var på 40 prosent.

For øvrig kan en nevne at kun 7,3 prosent av selskapene med matfiskproduksjon hadde mindre enn 95 prosent kapasitetsutnyttelse i 2002.

Årsaken til at mange selskap ikke fullt utnytter sin produksjonskapasitet kan skyldes flere forhold f. eks vanskeligheter med å få solgt smolt, høyt svinn som følge av sykdom etc.

For å kunne vurdere lønnsomheten etter produksjonskapasitet har vi valgt å gruppere utvalget i to. Gruppe A består av selskaper med mindre enn 95 prosent utnyttelse av produksjonskapasiteten, mens gruppe B består av selskaper med en utnyttelse av produksjonskapasiteten på 95 prosent eller mer.

Tabell A.7.1. viser de viktigste lønnsomhetsmålene i 2002. Lønnsomhetsmålene er fordelt på de to utnyttelsesgruppene beskrevet ovenfor.

Tabell A.7.1.		Gruppe A	Gruppe B
Driftsresultat	kr	520 575	504 323
Ord. resultat før skatt	kr	87 479	-27 282
Driftsmargin	%	6,0	4,5
Lønnsevne pr. årsv.	kr	357 082	350 783
Prod. kost pr. stk	kr	8,01	7,38
Antall selskaper	stk	38	35

Som vist i tabell A.7.1. var det forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene i 2002. Selskap med mindre enn 95 prosent utnyttelse av kapasiteten hadde høyest lønnsevne pr. årsverk og driftsmargin i 2002. I 2001 var forskjellen mellom de to gruppene liten.

Ser en på utviklingen i lønnsevne pr. årsverk finner en at begge gruppene har hatt en nedgangen i lønnsevne pr. årsverk fra 2001 til 2002. Lønnsevne pr. årsverk for gruppe A gikk ned fra kr 379 307 i 2001 til kr 357 082 i 2002, mens lønnsevne pr. årsverk for gruppe B gikk ned fra kr 398 690 i 2001 til kr 350 783 i 2002.

B. INNLEDNING

Hjemmel for innhenting av nødvendige grunnlagsdata var opprinnelig gitt i lov av 10. mai 1981 om bygging m.v. av anlegg for klekking av rogn og for oppdrett av fisk og skalldyr. Denne loven ble 14. juni 1985 erstattet av lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.

Fiskeridirektoratet har siden 1985 utført lønnsomhetsundersøkelse av selskaper med settefiskproduksjon av laks og ørret (ferskvannsproduksjon).

Innføring av ny regnskapslov førte til at lønnsomhetsundersøkelsen ble vesentlig endret i 1999.

B1. OM UNDERSØKELSEN

I sammendraget i kapittel A vil en finne hovedresultatene fra denne undersøkelsen, og de viktigste konklusjonene som kan trekkes på bakgrunn av tallmaterialet.

I analysen i kapittel C og D gjør vi presentasjonen bredere, samtidig som vi prøver å forklare bakgrunnen for utviklingen og de variasjonene som kommer fram.

I kapittel E presenteres et omfattende tabellverk med tilhørende variabelforklaring i kapittel F, for de som ønsker ytterligere detaljer.

Vi har i tabellverket valgt å legge frem tallene for 2002 sammen med tall for 2000 og 2001, da en samlet presentasjon av utviklingen i en 3 års periode vil være mer informativ.

Tabellverket presenterer først gjennomsnittresultat for hele landet. Gjennomsnittresultatet for hele landet er delt inn i tre grupper. Først presenteres gjennomsnittet for alle selskaper i utvalget. Deretter gjennomsnittet for selskaper som kun produserer smolt og til slutt gjennomsnittet for selskaper som produserer både yngel og smolt.

Videre i tabellverket finner en gjennomsnittresultater for de ulike geografiske regioner, og helt til slutt presenteres spredningstabeller som viser antall solgt fisk (yngel og smolt), produksjonskostnad pr. stk og driftsmargin i 2002 fordelt på de ulike selskapene. Det fremkommer også minimums-, maksimumsverdier og standardavvik

for disse størrelsene, samt for posten ordinært resultat før skatt.

✓ Tabelloppbygging

For hver gruppering av selskaper er det 6 ulike tabeller:

I tabellen Utvalg fremkommer antall selskaper og antall konsesjoner som inngår i gruppering.

I tabellen Resultatregnskap fremkommer inntekter og kostnader for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Balanseregnskap fremkommer eiendeler, egenkapital og gjeld pr. 31.12. for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Salg og andre lønnsomhetsmål fremkommer flere produktivitetsmål for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Nøkkeltall fremkommer rentabilitet, likviditet og soliditet for gjennomsnittsselskapet. Nøkkeltallene blir beregnet på grunnlag av fremkomne tall i resultat- og balanseregnskap.

I tabellen Kostnader pr. stk solgt fisk (yngel og fisk) fremkommer de ulike kostnadspostene pr. stk solgt fisk. Kostnader pr. stk solgt fisk blir beregnet direkte på grunnlag av tall i resultatregnskapet, samt på grunnlag av antall solgt yngel og smolt.

Det er kun gjennomsnittresultater som presenteres i undersøkelsen. Vi vil nok engang gjøre oppmerksom på at det er store variasjoner i de økonomiske resultatene både innad i regionene og fra selskaper til selskaper.

Et sammendrag av resultatene på engelsk er gitt i kapittel G.

B2. USIKKERHET

Utvalget i lønnsomhetsundersøkelsen består av selskaper med forskjellige produksjonsformer. Med det menes at utvalget består av selskaper som kun selger smolt, og selskaper som selger yngel i tillegg til smolt.

Yngelen blir solgt til andre selskaper med settefiskproduksjon. Kostnadene i forbindelse med yngelproduksjon er, som følge av kortere produksjonstid, lavere enn kostnadene ved smoltproduksjon.

Det har i gjennomføringen av undersøkelsen vært umulig å skille ut kostnader direkte knyttet til produksjon av yngel fra de samlede kostnader.

Utvalgets sammensetning i det enkelte undersøkelsesår, dvs. forholdet mellom de rene smoltprodusenter og selskap som produserer både yngel og smolt, vil dermed vanskeliggjøre sammenligningen av lønnsomhet og effektivitet over tid.

Et annet moment som kan virke kompliserende for slike sammenligninger er endringer i produksjon; hvorvidt selskapet i utvalget det enkelte undersøkelsesår endrer produksjonen med hensyn til årsklasse (0-, 1- eller 2-åringer) eller art (laks og/eller ørret). Det er grunn til å tro at forhold av denne type kan forklare noe av bevegelsene i de beregnede produksjonskostnader pr. stk solgt fisk i de enkelte undersøkelsesår.

Et moment som imidlertid styrker lønnsomhetsundersøkelsen er at 83,6 prosent av selskapene i 2002-undersøkelsen også deltok i 2001-undersøkelsen.

B3. REPRESENTATIVITETEN

I utgangspunktet skal alle selskap med salg av yngel og smolt i undersøkelsesåret delta i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse.

Det har imidlertid vist seg vanskelig for oss å ha med selskaper med fellesregnskap for smoltproduksjon og annen næring, eller bedrifter som kombinerer produksjon av settefisk og matfisk. Dette fordi det er problematisk å skille ut regnskapstall for settefisk i disse regnskapene.

Dersom den prosentvise andel av annen inntekt er mindre enn 10 prosent, 30 prosent ved oppdrettsrelatert inntekt, deltar imidlertid bedriftene i lønnsomhetsundersøkelsen.

Bedrifter som kombinerer produksjon av settefisk og matfisk er med i utvalget dersom bedriften kan levere egen regnskapsdel for settefiskproduksjonen.

På grunnlag av ovennevnte forhold ble det i februar 2003 sendt ut lønnsomhetsskjema til 127 oppdrettere. Svarprosenten var høy. Vi mottok svar fra i alt 103 oppdrettere. Av ulike årsaker har vi dessverre ikke kunne bruke alle returnerte skjema.

De siste årene har en sett en økende tendens til at ett selskap eier flere settefiskkonsesjoner. Disse konsesjonene drives ofte sammen med felles regnskap.

Dersom det føres fellesregnskap for flere konsesjoner regner vi konsesjonene som ett selskap i lønnsomhetsundersøkelsen. Dette fører imidlertid til at antall konsesjoner i undersøkelsen er høyere enn antall selskap.

✓ Utvalget

Det var ifølge Fiskeridirektoratets foreløpige oppdrettsstatistikk totalt 249 settefiskkonsesjoner i drift i 2002. En opptelling av konsesjoner i årets undersøkelse viser at de 73 selskapene som deltar i undersøkelsen representerer 104 settefiskkonsesjoner.

Med utgangspunkt i antall konsesjoner i drift får vi et utvalg som representerer 41,8 prosent av alle konsesjoner i drift.

I 2001 bestod utvalget av 80 selskap som i alt disponerte 107 konsesjoner. Et utvalg som representerte 43,9 prosent av alle konsesjoner i drift..

For å gi et mer utfyllende bilde av representativiteten i undersøkelsen har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner.

Den prosentvise representasjon fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen er blitt sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region. Dette er vist i tabell B.3.1.

Tabell B.3.1.

Regioner:	Deltakelse i prosent
Hele landet	41,8
Finnmark og Troms	61,1
Nordland	34,4
Trøndelag	36,8
Møre og Romsdal	51,3
Sogn og Fjordane	46,2
Hordaland	44,6
Rogaland og Skagerrakkysten	22,6

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Den lave representativiteten i Rogaland og Skagerrakkysten har ført til at vi har valgt å ikke presentere resultater for denne regionen i årets undersøkelse.

Selskapene fra Rogaland og Skagerrakkysten inngår imidlertid i utvalget for hele landet.

Den lave representativiteten i Rogaland og Skagerrakkysten skyldes bl.a. at flere selskap ikke kan levere separate regnskap for settefiskproduksjonen.

B4. ENDRINGER

I 2002-undersøkelsen er det ikke foretatt endringer. Presentasjonsform og beregningsmetoder er identisk med 2001-undersøkelsen.

C. RESULTATANALYSE HELE LANDET

I dette kapittelet skal vi se nærmere på gjennomsnittlig økonomisk resultatet for hele landet i 2002.

C1. PRODUKSJON, SALG OG INNTEKT

Tabell C.1.1. viser ulike resultatmål for salg i gjennomsnitt pr. selskap for 2001 og 2002. Tall i stykk.

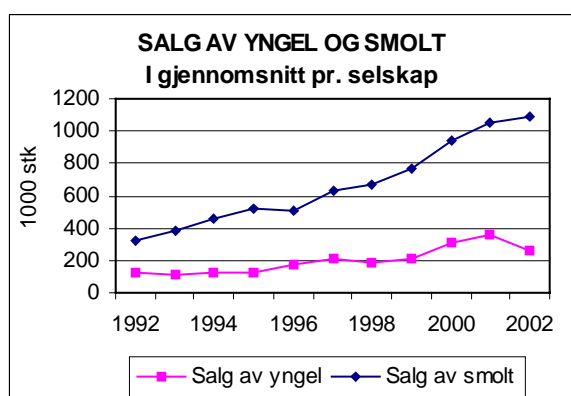
	2002	2001
Salg av smolt	1 093 162	1 046 128
Salg av yngel	263 082	360 981
Salg av rogn	43 767	43 750
Konsesjonskapasitet	1 240 521	1 049 250

Av tabell C.1.1. ser vi at salg av smolt gikk opp med 4,5 prosent til 1 197 930 stk i 2002. Salg av yngel gikk imidlertid ned fra 360 981 stk i 2001 til 263 082 stk i 2002, en nedgang på 27,1 prosent.

I 2002 utgjorde salget av yngel 19,4 prosent av det totale salg av fisk på 1 356 244 stk. Tilsvarende tall for 2001 og 2001 var henholdsvis 25 prosent av et totalsalg på 1 244 934 stk og 25,7 prosent av et totalsalg på 1 407 109 stk.

Figur 1 viser utviklingen i salg av smolt (stk) og salg av yngel (stk) i gjennomsnitt pr. selskap i utvalget for årene 1992-2002.

FIGUR 1

Produktiviteten, målt som salg av fisk pr. årsverk, gikk ned med 10,1 prosent fra 2001 til 2002. Salg

av fisk pr. årsverk var i gjennomsnitt 294 196 stk i 2002.

Historisk sett har det imidlertid vært en økning i produktiviteten de siste årene. Som eksempel kan vi nevne at gjennomsnittlig salg av fisk pr. årsverk var på 143 146 stk i 1992.

Tabell C.1.2. viser utviklingen i gjennomsnittlig salg av fisk pr. årsverk de siste fem årene. Tall i stykk.

Tabell C.1.2.

År	Salg av fisk pr. årsverk
1998	226 006
1999	238 688
2000	289 520
2001	327 235
2002	294 196

Ser en nærmere på gjennomsnittlig salgspris pr. stk finner en at salgsprisen på smolt gikk opp fra 2001 til 2002, mens gjennomsnittlig salgspris på yngel gikk ned i samme periode.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt smolt var på kr 8,15 i 2002, en oppgang på 1,6 prosent fra 2001. Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt yngel gikk motsatt vei. Gjennomsnittlig yngelpris gikk ned med 14 prosent fra 2001 til 2002.

Siden salg av yngel ikke utgjør mer enn 19,4 prosent av det totale salg av fisk har ikke prisnedgangen på yngel like stor betydning som oppgangen i prisen på smolt. Samlet sett gikk derfor salgspris på fisk (yngel og smolt) opp fra 2001 til 2002.

Tabell C.1.3 viser gjennomsnittlig salgsinntekt og salgspris pr. stk for hele landet i 2001 og 2002. Tall i kroner.

	2002	2001
Salgsinntekt – smolt	8 906 009	8 389 559
Salgsinntekt – yngel	514 397	824 773
Salgsinntekt – rogn	11 463	15 000
Forsikringsutbetalinger	165 773	379 892
Annen driftsinntekt	261 161	153 539
Sum driftsinntekt	9 858 803	9 762 763
Finansinntekter	126 884	330 506
Salgspris pr. stk smolt	8,15	8,02
Salgspris pr. stk yngel	1,96	2,28

Av tabell C.1.3. ser en at gjennomsnittlig forsikringsutbetaling gikk kraftig ned fra 2001 til 2002. En nedgang på hele 56,4 prosent.

Forsikringsutbetalingene var høyere enn "normalt" i 2001. I 2002 ser det imidlertid ut til at denne posten igjen er tilbake til "normal" størrelse.

Ved sammenligning var det betydelig færre selskaper som oppgir å ha mottatt forsikringsutbetalinger som følge av tap av fisk i 2002 enn i 2001. Det var 15 selskaper som oppgir å ha mottatt forsikringsutbetaling i 2002, dvs. 20,5 prosent av utvalget. Tilsvarende tall for 2001 var 31,3 prosent av selskapene.

Videre viser tabell C.1.3. at annen driftsinntekt har gått opp fra 2001 til 2002. Andelen av selskaper som oppgir annen driftsinntekt har også gått opp fra 2001 til 2002. I årets undersøkelse var det 52,1 prosent av selskapene som hadde annen inntekt. Tilsvarende tall for 2001 var 42,5 prosent.

Beholdningen av rogn gikk ned fra 2001 til 2002. En nedgang på 13,8 prosent. For lakseyngel var utviklingen motsatt. Beholdningen av lakseyngel gikk opp med 17,6 prosent fra 2001 til 2002, mens beholdningen av ørretyngel var uforandret fra 2001 til 2002.

Tabell C.1.4. viser gjennomsnittlig beholdning av rogn og yngel pr. 1.1. og 31.12. for utvalget. Tall i stykk.

Tabell C.1.4	01.01.02	31.12.02
Rogn	679 055	585 082
Lakseyngel	901 356	1 060 123
Ørretyngel	72 027	72 438

C2. KOSTNADSUTVIKLING

✓ Beregningsmetode for produksjonskostnad pr. stk solgt fisk

I lønnsomhetsanalysen har vi valgt å presentere produksjonskostnader pr. stk solgt fisk (yngel og smolt).

Utvalget i undersøkelsen består som tidligere nevnt av selskaper som selger både yngel og smolt, og selskaper som kun selger smolt.

Yngelen selges til andre settefiskprodusenter for utsett i ferskvann, mens smolten selges til matfiskprodusentene for utsett i sjøvann.

Det har ved gjennomføring av undersøkelsen vært umulig å skille ut kostnader som kan knyttes direkte til produksjon av solgt yngel fra samlede kostnader. Dette gjør det vanskelig å beregne

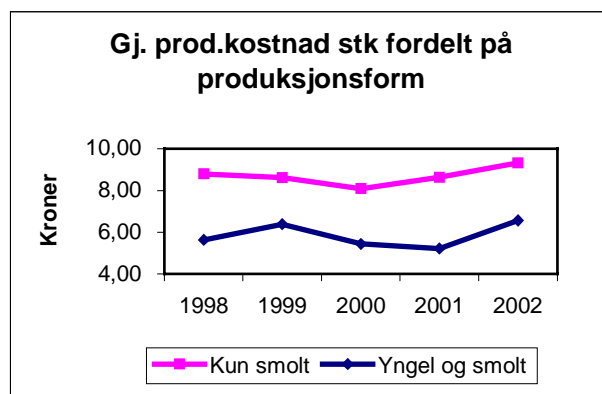
produksjonskostnader pr. stk for selskaper med settefiskproduksjon.

Vi har pga. overnevnte forhold sett oss nødt til å beregne produksjonskostnad pr. stk etter totalt antall solgt fisk, dvs kostnader for det samlede salg av både yngel og smolt. Disse beregningene er basert på alle selskaper i utvalget, dvs. at selskaper som kun har solgt smolt også deltar i denne beregningen.

Vær oppmerksom på at endringer i produksjonskostnad pr. stk fra år til år kan skyldes endringer i utvalget, dvs endringer i antallet rene smoltprodusenter og produsenter som selger både yngel (til andre smoltprodusenter) og smolt (til matfiskprodusenter).

Figur 2 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk fordelt etter produksjonsform de siste fem årene.

FIGUR 2

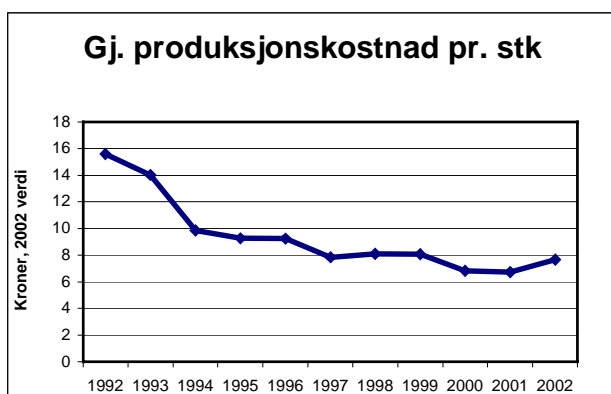
✓ Historisk utvikling i produksjonskostnad pr. stk

Historisk sett har produksjonskostnad pr. stk blitt kraftig redusert siden midten av 80-tallet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk i 1992 var på hele kr 15,58 (i 2002 kroneverdi).

Historisk nedgang i produksjonskostnad pr. stk skyldes en rekke faktorer, som f. eks bedre produksjonsrutiner og økt kunnskap om bruk av lys i produksjonen.

Den historiske utvikling i produksjonskostnad pr. stk solgt fisk, basert på alle selskaper i utvalget, er vist i figur 3. Tall i 2002-kroner.

FIGUR 3

✓ **Utvikling i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002**

Som det fremgår av tabell C.2.2. var det en oppgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002.

Oppgangen i produksjonskostnad pr. stk skyldes en økning i samtlige kostnadsposter fra 2001 til 2002. Størst var oppgangen i kostnadsposten netto finanskostnad pr. stk.

Siden kostnadsposten netto finanskostnad pr. stk kun utgjør 4,6 prosent av produksjonskostnadene har oppgangen i denne kostnadsposten hatt mindre betydning enn f.eks. økningen i rogn og yngelkostnad pr. stk i samme periode. Oppgangen i rogn og yngelkostnad pr. stk var på 21,6 prosent.

Produksjonskostnad pr. stk solgt fisk gikk opp fra kr 6,65 i 2001 til kr 7,66 i 2002. En oppgang på 15,2 prosent.

Tabell C.2.2. viser produksjonskostnader pr. stk solgt fisk i gjennomsnitt pr. selskap for hele landet for årene 2001 og 2002. Tall i kroner.

	2002	2001
Rogn og yngelkostnad	1,41	1,16
Førkostnad	0,92	0,81
Forsikringskostnad	0,18	0,15
Vaksinasjonskostnad	0,78	0,74
Lønnskostnad	1,43	1,29
Kalk. avskrivninger (H)	0,67	0,57
Elektrisitetkostnad	0,29	0,25
Annen driftskostnad	1,63	1,44
Netto finanskostnad	0,35	0,22
PROD. KOSTNAD PR. STK	7,66	6,65

Vi vil presisere at det er gjennomsnittsresultater som presenteres i lønnsomhetsundersøkelsen og

at spredningen mellom de enkelte selskaper er stor.

Ser en på produksjonskostnad pr. stk fisk vil en finne selskaper med produksjonskostnad pr. stk på vel kr 3 og selskaper med produksjonskostnad pr. stk over kr 15. Selskapene med lavest produksjonskostnad pr. stk produserer hovedsakelig yngel for salg til andre settefiskanlegg.

Tabell C.2.3. viser antall selskaper i 2002 fordelt på produksjonskostnad pr. stk solgt fisk.

Tabell C.2.3.

Prod. kost pr. stk	Ant. selsk.	Prod. kost pr. stk
Mindre enn kr 4,00	4	3,40
Mellom kr 4,00 - 8,00	39	6,40
Mellom kr 8,00 - 12,00	19	9,68
Høyere enn kr 12,00	11	13,80

Mer enn halvparten av selskapene i undersøkelsen produserer til en produksjonskostnad pr. stk under kr 8,00 i 2002.

✓ **Rogn og yngelkostnad**

Rogn og yngelkostnad pr. stk har gått opp fra kr 1,16 i 2001 til kr 1,41 i 2002. En oppgang på hele 21,6 prosent.

For å finne årsaken til nevnte økning i gjennomsnittlig rogn og yngelkostnad pr. stk har vi sett nærmere på utviklingen i henholdsvis rognpris pr. stk og yngelpris pr. stk fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig rognpris pr. stk gikk ned fra 2001 til 2002, og er dermed ikke årsaken til økningen i gjennomsnittlig rogn og yngelkostnad i samme periode.

Årsaken til nevnte økning i gjennomsnittlig rogn og yngelkostnad er å finne i utviklingen i gjennomsnittlig yngelpris pr. stk fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig yngelpris pr. stk gikk opp med 14 prosent i samme periode.

✓ **Førkostnad**

For selskapene med smoltproduksjon utgjorde førkostnad pr. stk "kun" 12 prosent av produksjonskostnadene i 2002. Tilsvarende tall for selskaper med matfiskproduksjon var 53 prosent.

Eventuelle endringer i førkostnad pr. stk vil derfor ikke ha like stor betydning for produksjonskostnad pr. stk for selskapene med settefiskproduksjon som for selskapene med matfiskproduksjon.

For selskapene med settefiskproduksjon gikk gjennomsnittlig førkostnad pr. stk opp fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig førkostnad pr. stk gikk opp fra kr 0,81 i 2001 til kr 0,92 i 2002. En oppgang som sannsynligvis henger sammen med en økning i prisen på før i 2002 sammenlignet med 2001.

Vi kan imidlertid ikke utelukke at forklaringen på økningen i førkostnad pr. stk også skyldes produksjonsmessige forskjeller fra 2001 til 2002.

Med produksjonsmessige forskjeller mener vi forholdet mellom produksjon av 0-årig, 1-årig og 2-årig smolt, og forholdet mellom produksjon av yngel (for salg til andre settefiskanlegg) og smolt (for salg til matfiskanlegg).

✓ **Forsikringskostnad**

Gjennomsnittlig forsikringsutbetaling til smoltprodusentene var i 2002 lavere enn gjennomsnittlig innbetalt premie samme år. Det motsatte var tilfelle for undersøkelsesåret 2001.

Forsikringspremien utgjorde 6,1 prosent av verdien på beholdning av rogn og yngel pr. 31.12.02. I 2001 var tilsvarende tall 6,3 prosent. Disse endringene kan henge sammen med endringer i beholdningsverdi.

Tabell C.2.4. viser forholdet mellom gjennomsnittlig forsikringsutbetaling og gjennomsnittlig betalt forsikringspremie i 2001 og 2002.

		2002	2001
Forsikringsutbetaling	kr	165 773	379 892
Forsikringspremie	kr	238 290	216 364

Den totale forsikringskostnad på fisk gikk opp fra 2001 til 2002 med 10,1 prosent, mens forsikringskostnad pr. stk gikk opp fra kr 0,15 i 2001 til kr 0,18 i 2002. Oppgangen i forsikringskostnad pr. stk skyldes i all hovedsak nevnte økning i de totale forsikringskostnadene i samme periode.

✓ **Vaksinasjonskostnad**

Vaksinasjonskostnad pr. stk viser kostnader i forbindelse med vaksinasjon av yngel. Ikke

uventet er vaksinasjonskostnad pr. stk større enn både forsikringskostnad og elektrisitetskostnad.

Vaksinasjonskostnad pr. stk utgjorde 10,2 prosent av produksjonskostnad pr. stk i 2002 mot 11,1 prosent i 2001. Vaksinasjonskostnad pr. stk var på kr 0,78 i 2002.

✓ **Lønnskostnad**

Av produksjonskostnad pr. stk utgjør lønnskostnad 18,7 prosent i 2002. Tilsvarende tall for selskaper med matfiskproduksjon var 7,6 prosent.

Eventuelle endringer i lønnskostnad vil derfor få større betydning for utviklingen i produksjonskostnad pr. stk for selskapene med settefiskproduksjon enn for selskapene med matfiskproduksjon.

For å vise utviklingen i lønnskostnad har vi valgt å se på brutto lønnskostnad pr. årsverk. Brutto lønnskostnad pr. årsverk var så å si uendret fra 2001 til 2002. Lønnskostnad pr. årsverk var på kr 422 112 i 2002.

En brutto lønnskostnad pr. årsverk på kr 422 112 er imidlertid lavere enn brutto lønnskostnad pr. årsverk for selskapene med matfiskproduksjon, som hadde en brutto lønnskostnad pr. årsverk på kr 445 662 i 2002.

Gjennomsnittlig antall betalte arbeidstimer i hvert selskap gikk opp fra 8 075 timer i 2001 til 8 625 timer i 2002. Gjennomsnittlig antall ubetalte arbeidstimer gikk opp fra 9 timer til 14,5 timer i samme periode. Dette førte til at antall årsverk også gikk opp fra 2001 til 2002. Ett årsverk er lik 1 875 timer.

Tabell C.2.5. viser utvikling i ulike størrelser knyttet til lønnskostnader for 2001 og 2002.

		2002	2001
Bet. arbeidstimer	timer	8 625	8 075
Ubet. arbeidstimer	timer	14,5	9
Antall årsverk		4,6	4,3
Lønnskost pr. årsv.	kr	422 112	422 566

✓ **Kalkulatorisk avskrivninger (Historisk prinsipp)**

Kalkulatorisk (beregnet) avskrivning er en lineær avskrivning basert på historisk kostpris.

De kalkulatoriske avskrivningene beregnes på grunnlag av de varige driftsmidlers totale anskaffelsesverdi. Endringer i den totale anskaffelsesverdi vil føre til endringer i de kalkulatoriske avskrivningene, for eksempel vil investeringer i mye nytt utstyr kunne påvirke avskrivningene.

Den totale anskaffelsesverdi på varige driftsmidler var i gjennomsnitt kr 12 858 499 pr. selskap i 2002. Tilsvarende tall for 2001 var kr 11 554 688 pr. selskap. Verdien av utstyr har med andre ord gått opp fra 2001 til 2002.

Det forklarer hvorfor de kalkulatoriske avskrivningene pr. stk økte med 10 prosent fra 2001 til 2002. Kalkulatorisk avskrivning pr. stk var kr 0,67 i 2002 og kr 0,57 i 2001.

For å finne årsaken til oppgangen i den totale anskaffelsesverdi på varige driftsmidler har vi sett nærmere på investeringer i nytt utstyr og hvordan investeringene fordeler seg på ulike typer av utstyr.

Det var en nedgang i kjøp av driftsutstyr fra 2001 til 2002. Dermed skyldes sannsynligvis oppgangen i den totale anskaffelsesverdi utvalgets sammensetning i 2002.

Gjennomsnittlig kjøp av driftsutstyr pr. selskap gikk ned fra kr 944 698 i 2001 til kr 856 001 i 2002.

Ser en på fordelingen mellom ulike utstyrstyper som selskapene har investert i, finner en at det naturlig nok er investert mest i produksjonsutstyr (dvs. rør, kar etc).

Tabell C.2.6. viser gjennomsnittlig investering i utstyr pr. selskap fordelt på utstyrstype i 2002.

Tabell C.2.6	Kroner	Prosent
Bygninger	245 155	28,6
Produksjonsutstyr	583 388	68,2
Transportmidler	1 205	0,1
Annet	26 253	3,1
Totalt	856 001	100

✓ **Elektrisitetskostnad**

Et settefiskanlegg vil sannsynligvis ha et større forbruk av elektrisitet enn et matfiskanlegg. Dette skyldes at produksjonen av smolt foregår innendørs, og at kan man bruker kunstig varme, kunstig lys etc. for å få en ønsket produksjon av smolt.

I 2002 var det om lag 81 prosent av selskapene i utvalget som oppgir å ha benyttet kunstig varme i produksjonen. Tilsvarende tall for 2001 var 76 prosent.

Elektrisitetskostnad pr. stk solgt fisk gikk opp fra 2001 til 2002. Elektrisitetskostnad pr. stk var på kr 0,29 i 2002.

✓ **Annen driftskostnad**

Annen driftskostnad er en restpost som fremkommer når rogn, yngel, fôr, forsikring, vaksinasjon, lønn og elektrisitetskostnad er skilt ut som egne poster.

Annen driftskostnad omfatter alt fra reparasjoner og vedlikehold til rene administrasjonsutgifter som telefon og porto.

Posten "annen driftskostnad pr. stk" gikk opp fra kr 1,44 i 2001 til kr 1,63 i 2002. Da posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne kostnadsposten.

"Annen driftskostnad" er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Eventuelle endringer kan derfor skyldes endringer i utvalget fra år til år.

✓ **Finanskostnad**

Vi har også i år valgt å vise netto finanskostnad pr. stk solgt fisk, dvs at finansinntekt er fratrukket finanskostnad. Netto finanskostnad pr. stk gikk opp fra 2001 til 2002 med 59,1 prosent.

Ser en på netto finanskostnad i prosent av sum driftsinntekt finner en her også en oppgang. Netto finanskostnad i prosent av sum driftsinntekt var på 4,9 prosent i 2002 mot 3,2 prosent i 2001.

De økte finanskostnader skyldes i all hovedsak en kraftig nedgang i finansinntektene fra 2001 til 2002. Finansinntektene var høyere enn "normalt" i 2001. I 2002 ser det imidlertid ut til at finansinntektene er tilbake i "normal" størrelse igjen. De høye finansinntektene i 2001 skyldes at spesielt ett selskap dro opp gjennomsnittet.

C3. LØNNSOMHET

Hovedkonklusjonen en kan trekke på bakgrunn av inkommet materiale er at settefiskprodusentene

hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Årsaken til nedgang i det økonomiske resultatet skyldes først og fremst en oppgang kostnadene fra 2001 til 2002.

I vår vurdering av lønnsomheten har vi valgt å se nærmere på lønnsomhetsmålene driftsresultat, ordinært resultat før skatt, driftsmargin, totalrentabilitet og lønnsevne pr. årsverk.

Utviklingen i disse lønnsomhetsmålene bekrefter at lønnsomheten har gått ned det siste året.

Tabell C.3.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig driftsresultat, resultat før skattekostnad, lønnsevne pr. årsverk, totalrentabilitet og driftsmargin for årene 2002 og 2001.

Tabell C.3.1.		2002	2001
Driftsresultat	kr	514 384	696 781
Ord. res før skatt	kr	34 057	381 517
Lønnsevne pr. årsv.	kr	353 411	387 968
Totalrentabilitet	%	3,9	5,1
Driftsmargin	%	5,2	7,1

Det er også mulig å vurdere hvor god lønnsomheten var ved å se på gjennomsnittlig overskuddsgrad. Den forteller hvor mye det var i fortjeneste pr. omsatt krone. Overskuddsgraden beregnes på følgende måte:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt})}{\text{Produksjonsverdi}} * 100$$

Produksjonsverdi er definert som salgsinntekt av rogn, yngel og smolt pluss beholdningsendring rogn og yngel.

Overskuddsgraden var på 6,4 prosent i 2002. En nedgang i forhold til overskuddsgraden i 2001. En overskuddsgrad på 6,4 prosent i 2002 betyr at oppdretter i gjennomsnitt av hver salgskrone hadde 6,4 øre til dekning av finanskostnader. Etter at finanskostnadene er dekket finner en overskuddet.

✓ Lønnsomhet etter produksjonsform

Som nevnt tidligere består utvalget i lønnsomhetsundersøkelsen av selskaper med forskjellige produksjonsformer. Utvalget kan deles inn i to produksjonsgrupper. Der gruppe 1 består av selskaper som kun selger smolt, og gruppe 2 består av selskaper som selger både yngel og smolt.

Endringer i antall rene smoltprodusenter og produsenter som produserer både yngel og smolt for salg, fra det ene undersøkelsesåret til det neste, vil kunne være en forklaringsfaktor i forhold til endringer i lønnsomhet og effektivitet.

Tabell C.3.2. gir en oversikt over hvor mange selskaper og konsesjoner som finnes i de to gruppene i 2002.

Tabell C.3.2.	Kun smolt	Yngel og smolt
Antall selskaper	47	26
Antall konsesjoner	56	48

For å avdekke hvorvidt ulike produksjonsformer har medført eventuelle forskjeller i lønnsomhet har vi valgt å basere analysen på nøytrale resultatbegrep.

Resultatbegrepene driftsmargin, totalrentabilitet, lønnsevne pr. årsverk og produksjonskostnad pr. stk vil være egnede verktøy i en slik sammenligning.

Tabell C.3.3. viser driftsmargin, totalrentabilitet, overskuddsgrad, lønnsevne pr. årsverk og produksjonskostnad pr. stk for de to gruppene i 2002.

Tabell C.3.3.		Smolt	Yngel og smolt
Driftsmargin	%	3,4	6,8
Totalrentabilitet	%	2,8	5,0
Overskuddsgrad	%	5,3	7,1
Lønnsevne pr. årsv.	Kr	265 285	435 235
Prod. kost. pr. stk	Kr	9,33	6,56

Som vist i tabell C.3.3. er det forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene i 2002. Selskaper som selger yngel og smolt har høyest driftsmargin, overskuddsgrad og lønnsevne pr. årsverk.

Også i tidligere undersøkelser har det vært stor forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene. Vi har alltid funnet høyest lønnsomhet i gruppen som består av selskaper som selger både yngel og smolt. Unntaket var i 2000 da de to gruppene hadde tilnærmet lik lønnsomhet.

✓ Lønnsomhet etter kapasitetsutnyttelse

Vi har valgt å se nærmere på om det er en sammenheng mellom lønnsomhet og utnyttelse av produksjonskapasitet.

Vi har i undersøkelsen definert produksjonskapasitet som det enkelte selskaps konsesjonsstørrelse.

Undersøkelsen viser at mange settefiskprodusenter ikke fullt utnytter sin produksjonskapasitet. Dette var tilfelle både i 2001 og 2002.

I 2002 var det hele 52 prosent av selskapene som hadde mindre enn 95 prosent utnyttelse av produksjonskapasiteten. Tilsvarende tall for 2001 var 40 prosent.

Ser en på selskap med matfiskproduksjon finner en at 7,3 prosent av selskapene hadde mindre enn 95 prosent utnyttelse.

Årsaken til at mange selskap ikke fullt utnytter sin produksjonskapasitet kan skyldes flere forhold f. eks vanskeligheter med å få solgt ferdig smolt, høyt svinn som følge av sykdom etc.

For å kunne vurdere lønnsomheten etter produksjonskapasitet har vi valgt å gruppere utvalget i to. Gruppe A består av selskaper med mindre enn 95 prosent utnyttelse av produksjonskapasiteten, mens gruppe B består av selskaper med en utnyttelse av produksjonskapasiteten på 95 prosent eller mer.

Tabell C.3.4. viser de viktigste lønnsomhetsmålene, målt som gjennomsnittlig driftsresultat, ordinært resultat før skatt, lønnsevne pr. årsverk, og driftsmargin i 2002. Lønnsomhetsmålene er fordelt på de to utnyttelsesgruppene beskrevet ovenfor. Tall i kroner/prosent/stykk.

Tabell C.3.4.	Gruppe A	Gruppe B
Driftsresultat	520 575	504 323
Ord. res før skatt	87 479	-27 282
Driftsmargin	6,0	4,5
Lønnsevne pr. årsv.	357 082	350 783
Prod. kost pr. stk	8,01	7,38
Antall selskaper	38	35

Som vist i tabell C.3.4. var det forskjell i lønnsomhet mellom de to gruppene i 2002. Selskap med mindre enn 95 prosent utnyttelse av kapasiteten hadde høyest lønnsevne pr. årsverk og driftsmargin i 2002. I 2001 var forskjellen mellom de to gruppene liten.

Ser en på utvikling i lønnsevne pr. årsverk finner en at begge gruppene har hatt en nedgang i lønnsevne pr. årsverk fra 2001 til 2002. Lønnsevne pr. årsverk for gruppe A gikk ned fra kr 379 307 i 2001 til kr 357 082 i 2002, mens

lønnsevne pr. årsverk for gruppe B gikk ned fra kr 398 690 i 2001 til kr 350 783 i 2002.

C4. LIKVIDITET OG SOLIDITET

I likhet med målene for rentabilitet (driftsmargin og totalrentabilitet) finner en likviditetsmålene i tabellverket i tabellen "Nøkkeltall".

Likviditetsgrad 1 og 2 viser forholdet mellom sum kortsiktig gjeld og sum omløpsmidler, med og uten beholdning av rogn og yngel.

Det er vanlig å hevde at en virksomhets kontantbeholdning og bankinnskudd sammen med kundeordringer bør kunne dekke samlet kortsiktig gjeld. Med andre ord bør likviditetsgrad 2 være over 100 prosent.

Historisk sett har ikke gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 noen gang vært over 100 prosent. Den høyeste gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 som vi har registrert var i 1995 med 85,7 prosent.

Også likviditeten gikk ned fra 2001 til 2002. Denne nedgangen henger sammen med en reduksjon i omløpsmidler i samme periode. Først om fremst skyldes reduksjonen i omløpsmidler en nedgang i posten "fordringer og investeringer" på 35 prosent.

Tabell C.4.1. viser utviklingen i likviditet for de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.4.1	2002	2001	200
Likviditetsgrad 1	116,0	140,2	149,3
Likviditetsgrad 2	53,8	84,4	71,6

Som mål på soliditet bruker vi rentedeckningsgrad, egenkapitalandel, andel av kortsiktig gjeld og andel av langsiktig gjeld. Disse størrelsene er vist i tabell C.4.2. Tall i prosent.

Tabell C.4.2	2002	2001	2000
Rentedekningsgrad	105,6	159,1	250,8
Egenkapitalandel	36,6	49,2	39,0
Andel av kortsiktig gjeld	37,8	30,9	32,2
Andel av langsiktig gjeld	25,6	19,9	28,8

Rentedekningsgraden viser i hvilken grad det resultatet som er skapt i perioden, er i stand til å dekke finanskostnadene.

Rentedekningsgraden bør være over 100 prosent slik at selskapet kan dekke alle sine finanskostnader.

I 2001 var det 22 selskaper som hadde negativ rentedekningsgrad. 14 selskaper klarte å dekke mellom 0 og 100 prosent av finanskostnadene. De øvrige 37 selskapene hadde mer enn 100 prosent dekning.

Egenkapitalen blir i lønnsomhetsundersøkelsen regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket sum kortsiktig gjeld og sum langsiktig gjeld er lik egenkapitalen. Egenkapitalandelen sier hvor mye egenkapitalen utgjør av total kapital.

Egenkapitalandelen var på 36,6 prosent i 2002 mot 49,2 prosent i 2001. Det var m.a.o. en nedgang i egenkapitalandelen fra 2001 til 2002. I 2002 utgjør dermed gjelden en større del av total kapitalen sammenlignet med 2001.

D. RESULTATANALYSE - ULIKE REGIONER -

Vi skal i dette kapitlet se nærmere på det gjennomsnittlige resultat for hver enkelt region.

I tabellen nedenfor har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner. Den prosentvise representasjon fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen er blitt sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region.

	Deltakelse i prosent
Hele landet	41,8
Finnmark og Troms	61,1
Nordland	34,4
Trøndelag	36,8
Møre og Romsdal	51,3
Sogn og Fjordane	46,2
Hordaland	44,6
Rogaland og Skagerrakkysten	22,6

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Den lave representativiteten i Rogaland og Skagerrakkysten har ført til at vi har valgt å ikke presentere resultater fra denne regionen i årets undersøkelse.

Se kapittel "B3. Representativitet" for nærmere detaljer.

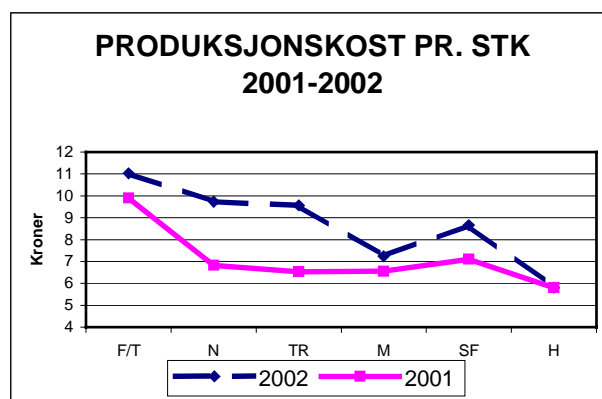
Vær oppmerksom på at økonomisk resultat varierer fra region til region. Også innad i regionene er det variasjoner fra selskap til selskap.

Figur 4 viser produksjonskostnad pr. stk i de ulike regioner for 2001 og 2002. Som det fremkommer av figuren er differansen i produksjonskostnad pr. stk mellom regionene større i 2002 enn i 2001.

Forkortelsene på x-aksen står for:

- F/T : Finnmark og Troms
- N : Nordland
- TR : Trøndelag (nord og sør)
- M : Møre og Romsdal
- SF : Sogn og Fjordane
- H : Hordaland

FIGUR 4

Vær oppmerksom på at endringer i det økonomiske resultatet fra år til år kan skyldes endringer i utvalget fra år til år. Det vises til kapittel "B2. Usikkerhet" for nærmere detaljer.

En styrke for undersøkelsen er imidlertid at vel 83,6 prosent av selskapene i 2002-undersøkelsen også deltok i 2001-undersøkelsen.

D1. FINNMARK OG TROMS

Finnmark og Troms er i undersøkelsen slått sammen til en region, fordi utvalget i Finnmark er for lite til å bli presentert som et eget fylke.

I 2002 består utvalget i regionen av 2 selskap fra Finnmark og 8 selskap fra Troms. 80 prosent av disse selskapene deltok også i 2001-undersøkelsen.

I likhet med landsgjennomsnittet hadde selskapene i Finnmark og Troms en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Viktige lønnsomhetsmål som driftsresultat, ordinært resultat før skatt, lønnsvevne pr. årsverk og driftsmargin viste alle en negativ utvikling i perioden. Tabell D.1.1. viser denne utviklingen for årene 2002 og 2001.

		2002	2001
Driftsresultat	kr	-664 902	77 063
Ord. resultat før skatt	kr	-1 315 090	-608 490
Lønnsvevne pr. årsverk	kr	79 995	165 973
Driftsmargin	%	-7,1	0,9

Årsaken til den negative utviklingen i det økonomiske resultatet skyldes i all hovedsak en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk (yngel og smolt) fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk gikk ned fra kr 9,32 i 2001 til kr 8,56 i 2002. En nedgang på 8,2 prosent.

Det var Finnmark og Troms som hadde lavest regionalt resultat i 2002. En lønnevne pr. årsverk på kr 79 995 er betydelig lavere enn f. eks. landsgjennomsnittet på kr 359 493 i 2002.

Også en oppgang i kostnadene bidro til den negative utviklingen i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Ser en nærmere på kostnadene finner en at settefiskprodusentene i Finnmark og Troms har et betydelig høyere kostnadsnivå enn settefiskprodusentene i landet for øvrig.

Noe av differansen i produksjonskostnad pr. stk mellom de ulike regioner kan forklares med ulikt forhold mellom salg av yngel og salg av smolt.

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk i Finnmark og Troms var på kr 11,03 i 2002. Selv gruppen bestående av selskaper som kun produserer smolt hadde en lavere produksjonskostnad pr. stk enn gjennomsnittet i Finnmark og Troms. Disse selskapene hadde en gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk på kr 9,33 i 2002.

Utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk er vist i tabell D.1.2.

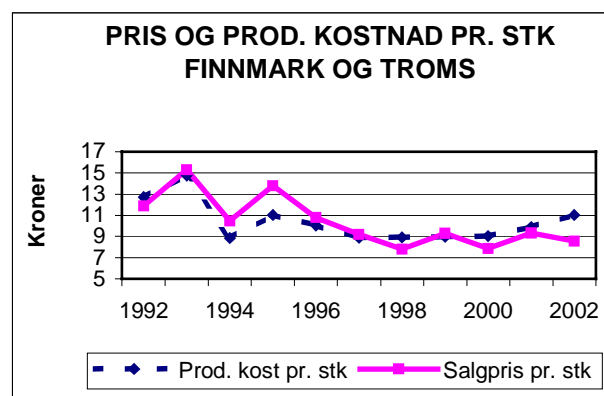
		2002	2001
Salgspris pr. stk	kr	8,56	9,32
Prod. kost pr. stk	kr	11,03	9,90

Som det fremkommer av tabell D.1.2. gikk gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk opp fra kr 9,90 i 2001 til kr 11,03 i 2002. En økning på 11,4 prosent.

Økningen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk kan forklares med en økning i de fleste kostnadsposter. Størst var oppgangen i kostnads-posten "Annen driftskostnad". Kostnads-posten "Annen driftskostnad pr. stk" gikk opp med 33 prosent fra 2001 til 2002.

Figur 5 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Finnmark og Troms for årene 1992-2002.

FIGUR 5

D2. NORDLAND

I denne undersøkelsen består utvalget fra Nordland av 7 selskaper som i alt disponerte over 11 konsesjoner. En representativitet på kun 34,4 prosent av alle konsesjoner i drift i 2002.

Den forholdsvis lave representativiteten i Nordland skyldes bl.a. flere selskaper ikke kan levere separate regnskap for settefiskproduksjonen.

En styrke for utvalget er imidlertid at 62,5 prosent av selskapene i undersøkelsen også deltok i undersøkelsen for 2001.

Selskapene i Nordland hadde forholdsvis små endringer i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. De viktigste lønnsomhetsmålene bekrefter denne utviklingen.

Tabell D.2.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig driftsresultat, ordinært resultat før skatt, lønnevne pr. årsverk og driftsmargin for årene 2001 og 2002.

		2002	2001
Driftsresultat	kr	761 825	768 800
Ord. resultat før skatt	kr	-178 617	-244 433
Lønnevne pr. årsv.	kr	357 907	287 256
Driftsmargin	%	7,0	8,1

Som det fremkommer av tabell D.2.1. var ikke utviklingen i lønnsomhetsmålene helt entydige fra 2001 til 2002. Lønnevne pr. årsverk gikk opp med 24,6 prosent, mens driftsmarginen gikk ned fra 8,1 prosent i 2001 til 7 prosent i 2002.

Ser en på utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk finner en at samlet salgspris (yngel og smoltpris sett under ett) gikk opp fra 2001 til

2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk gikk opp fra kr 6,20 i 2001 til kr 8,68 i 2002.

Effekten av denne prisoppgangen ble imidlertid redusert som følge av nedgang i gjennomsnittlig antall solgt yngel fra 2001 til 2002. Andelen av yngel i forhold til det totale salget var på 9,1 prosent i 2002 mot hele 40,9 prosent i 2001.

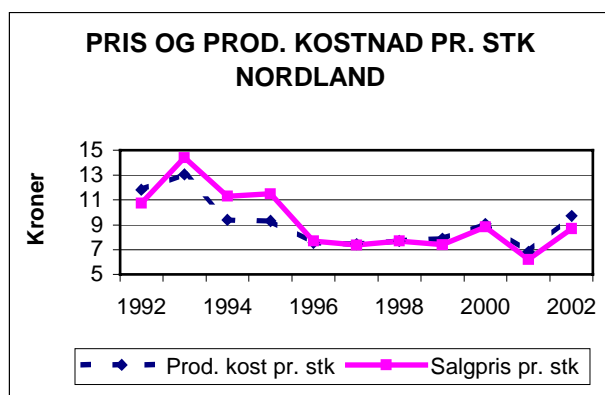
Salg av smolt gikk opp fra 888 050 stk i 2001 til 1 032 000 stk i 2002. En oppgang på 16,2 prosent.

Ser en på gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk solgt fisk så gikk produksjonskostnadene opp fra kr 6,83 i 2001 til kr 9,73 i 2002. En oppgang på hele 42,5 prosent.

Forklaringen på denne kostnadsoppgangen er nevnte nedgang i salg av yngel. Grunnen til at redusert yngelsalg gir høyere kostnader er at kostnadene i forbindelse med smoltproduksjon er, som følge av lengre produksjonstid, høyere enn kostnadene ved yngelproduksjon.

Figur 6 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Nordland for årene 1992-2002.

FIGUR 6

D3. TRØNDELAG

Utvalget i Trøndelag består av 11 selskap hvorav 6 er lokalisert i Nord-Trøndelag og 5 er lokalisert i Sør-Trøndelag. Hele 90,9 prosent av disse selskapene deltok også i undersøkelsen for 2001.

Også selskapene i Trøndelag hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Tabell D.3.1. viser de viktigste lønnsomhetsmålene som driftsresultat, ordinært resultat før

skatt, lønnsevne pr. årsverk og driftsmargin for årene 2001 og 2002.

		2002	2001
Driftsresultat	kr	375 486	782 368
Ord. resultat før skatt	kr	163 115	377 787
Lønnsevne pr. årsv.	kr	458 326	481 070
Driftsmargin	%	5,0	6,6

Hovedårsaken til en reduksjon i det økonomiske resultatet var en nedgang i salg av fisk (yngel og smolt) fra 2001 til 2002. En nedgang på hele 47,4 prosent. Størst var nedgangen i salg av yngel, men også salg av smolt gikk kraftig ned i perioden.

Nedgangen i salg av fisk førte til en kraftig nedgang i produktiviteten fra 2001 til 2002. Produktivitet, målt som salg av fisk pr. årsverk, gikk ned med hele 38,3 prosent i samme periode. Salg av fisk pr. årsverk var på 251 263 stk i 2002.

Ser en nærmere på produksjonen av fisk finner en at andelen av yngel gikk kraftig ned fra 2001 til 2002. Andel av yngel var 7,9 prosent i 2002 mot 20,9 prosent i 2001.

En oppgang i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk, samt en forbedring i posten "beholdningsendring" bidro til å redusere effekten av den kraftige nedgangen i salg av fisk fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk gikk opp fra kr 6,73 i 2001 til kr 7,93 i 2002. Forklaringen på denne oppgangen var en økning i prisen på smolt i samme periode. Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt smolt gikk opp med 10,5 prosent fra 2001 til 2002, og var kr 8,62 i 2002.

Tabell D.3.2. viser gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk for 2001 og 2002. Tall i kroner.

		2002	2001
Salgspris pr. stk	kr	7,93	6,73
Prod. kost pr. stk	kr	9,57	6,54

Som det fremkommer av tabell D.3.2. hadde Trøndelag en oppgang i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002. En oppgang på hele 46,3 prosent.

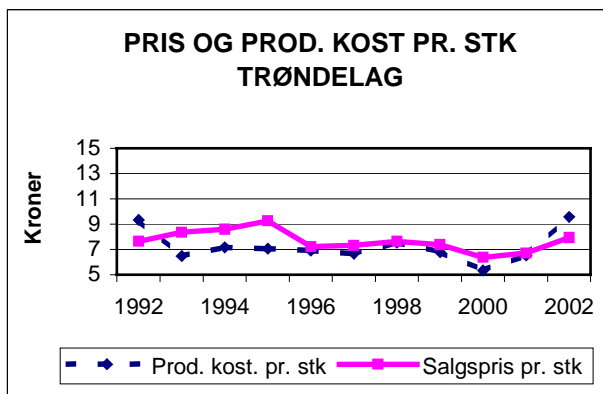
Differansen i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002 kan sannsynligvis forklares med ulikt forhold mellom salg av yngel og salg av smolt.

Kostnadene i forbindelse med yngelproduksjon er lavere enn kostnadene ved smoltproduksjon, og

en reduksjon i yngelsalget vil føre til økte produksjonskostnader.

Figur 7 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Trøndelag for årene 1992-2002.

FIGUR 7

D4. MØRE OG ROMSDAL

Utvalget i Møre og Romsdal består av 11 selskaper i 2002. Av disse var 90,9 prosent også med i 2001-undersøkelsen.

Møre og Romsdal hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. De viktigste lønnsomhetsmålene bekrefter denne utviklingen.

Tiltross for en nedgang i det økonomiske resultatet hadde selskapene i Møre og Romsdal en oppgang i produktiviteten, målt som salg av fisk pr. årsverk fra 2001 til 2002. Salg av fisk pr. årsverk gikk opp fra 316 169 stk i 2001 til 323 854 stk i 2002. Kun Hordaland hadde en høyere produktivitet enn Møre og Romsdal i 2002.

Tabell D.4.1. viser de viktigste lønnsomhetsmålene for Møre og Romsdal i 2001 og 2002.

Tabell D.4.1.		2002	2001
Driftsresultat	kr	523 229	621 975
Ord. resultat før skatt	kr	169 186	268 270
Lønnsevne pr. årsverk	kr	317 840	374 379
Driftsmargin	%	4,8	7,6

Nedgangen i det økonomiske resultatet henger sammen med en økning i kostnadene fra 2001 til 2002.

Effekten av kostnadsøkning ble imidlertid redusert som følge av en forbedring i posten "beholdningsendring" i samme tidsrom.

Beholdningsendring blir i undersøkelsen betraktet som en kostnadsreduserende post. Forbedringen i posten beholdningsendring henger sammen med en oppgang i beholdningen av levende lakseyngel fra 2001 til 2002.

Ser en på gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk finner en at produksjonskostnad pr. stk gikk opp fra kr 6,56 i 2001 til kr 7,25 i 2002, en oppgang på 10,5 prosent.

Oppgangen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk skyldes en oppgang i de fleste kostnadsposter fra 2001 til 2002.

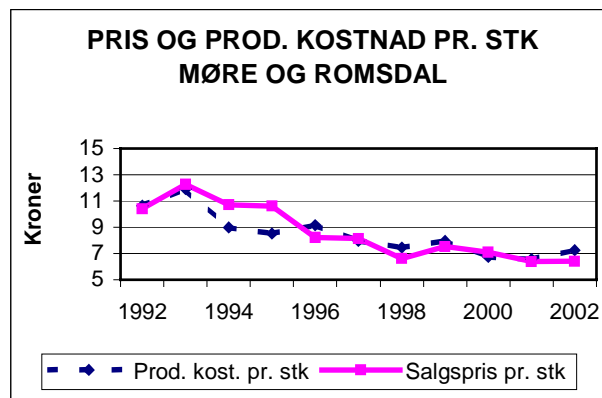
Vi kan imidlertid ikke se bort fra at en reduksjon i yngelproduksjonen også har bidratt til nevnte økning i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002.

Samlet sett gikk salg av fisk (yngel og smolt) opp fra 1 201 444 stk i 2001 til 1 593 364 stk i 2002. Oppgangen skyldes en kraftig økning i salg av smolt med hele 54,6 prosent i perioden. Salg av yngel gikk som nevnt ned. En nedgang på 20,7 prosent fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk (yngel og smolt) var så å si uendret fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk var kr 6,40 i 2002 mot kr 6,38 i 2001.

Figur 8 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Møre og Romsdal for årene 1992-2002.

FIGUR 8

D5. SOGN OG FJORDANE

Vær oppmerksom på at det i Sogn og Fjordane er spesielt ett selskap som påvirker finanspostene i 2001. Ved vurdering av det økonomiske resultatet for Sogn og Fjordane har vi derfor valgt å se bort fra størrelser som inkluderer finanspostene som f. eks. ordinært resultat før skatt og lønnssevne pr. årsverk.

Utvalget i Sogn og Fjordane består av 8 selskaper i 2002. Av disse 8 selskapene var det 62,5 prosent som også deltok i 2001-undersøkelsen.

I likhet med settefiskprodusentene i Møre og Romsdal hadde Sogn og Fjordane en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002. Utviklingen i lønnsomhetsmålene driftsresultat og driftmargin var begge negativ.

Tabell D.5.1. viser de viktigste lønnsomhetsmålene for Sogn og Fjordane for 2002 og 2001.

Tabell D.5.1.		2002	2001
Driftsresultat	kr	-725 537	-256 378
Driftsmargin	%	-7,3	-2,1

Det var Sogn og Fjordane som sammen med Finnmark og Troms hadde lavest regional driftsmargin i 2002. En driftsmargin på minus 7,3 prosent er betydelig lavere enn f.eks. landsgjennomsnittet på pluss 5,2 prosent i 2002.

I Sogn og Fjordane skyldes det svake resultatet flere forhold. For det første gikk de totale driftsinntektene kraftig ned fra 2001 til 2002. Salgsinntektene ble redusert med 8,8 prosent, mens annen driftsinntekt ble redusert med hele 73,3 prosent. Også forsikringsutbetalingen ble kraftig redusert fra 2001 til 2002.

Nedgangen i de totale salgsinntektene henger sammen med en nedgang i salg av fisk (yngel og smolt) på 10,8 prosent fra 2001 til 2002. Både salget av smolt og salget av yngel gikk ned i perioden.

Som en naturlig følge av redusert salg av fisk gikk produktiviteten, målt som salg av fisk pr. årsverk, ned fra 2001 til 2002. I tillegg bidro en økning i gjennomsnittlig antall årsverk til at produktiviteten gikk ned i perioden.

Salg av fisk pr. årsverk gikk ned fra 374 906 stk i 2001 til 254 740 stk i 2002. En nedgang på 32,1 prosent.

Effekten av nevnte nedgang i salg av fisk ble redusert av en oppgang i gjennomsnittlig salgspris pr. stk fra 2001 til 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk gikk opp fra kr 6,59 i 2001 til kr 6,74 i 2002.

En kostnadsøkning bidro til å redusere det økonomiske resultatet ytterligere fra 2001 til 2002. Ser en nærmere på denne kostnadsøkningen finner en at gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk gikk opp med 21,8 prosent i perioden. Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. stk var kr 8,66 i 2002.

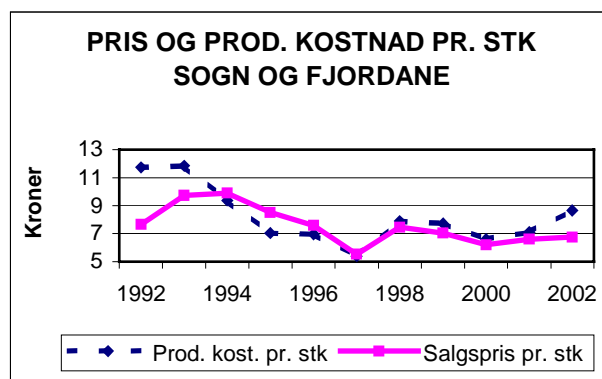
Det var spesielt en oppgang i rogn og yngelkostnaden som førte til nevnte økning i produksjonskostnad pr. stk fra 2001 til 2002. Rogn og yngelkostnad pr. stk økte med 83,3 prosent i perioden.

En forbedring i posten "beholdningsendring" bidro til å redusere effekten av oppgangen i produksjonskostnadene fra 2001 til 2002.

Figur 9 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Sogn og Fjordane for årene 1992-2002.

Vær oppmerksom på at den lave produksjonskostnad pr. stk i 1997 skyldes en svært høy andel av yngelsalg i samme år.

FIGUR 9

D6. HORDALAND

Utvalget i Hordaland består av 19 selskaper som i alt disponerte over 29 konsesjoner i 2002. Samtlige selskapene i utvalget fra Hordaland i 2002 deltok også i utvalget for 2001.

Til forskjell fra de øvrige regionene hadde Hordaland en oppgang i det økonomiske resultatet fra 2001 til 2002.

Det var settefiskprodusentene i Hordaland som hadde det beste økonomiske resultatet i 2002. Utviklingen i de viktigste lønnsomhetsmålene viser dette.

Tabell D.6.1. viser de viktige lønnsomhetsmålene driftsresultat, ordinært resultat før skatt, lønnsevne pr. årsverk og driftsmargin for Hordaland i 2001 og 2002.

Tabell D.6.1.		2002	2001
Driftsresultat	Kr	1 724 686	1 032 353
Ord. resultat før skatt	Kr	1 306 093	655 865
Lønnsevne pr. årsverk	Kr	603 762	466 703
Driftsmargin	%	14,8	10,4

En sammenligning av lønnsevne pr. årsverk mellom de ulike regioner viser at Hordaland hadde høyest regional lønnsevne pr. årsverk i 2002.

En lønnsevne pr. årsverk på kr 603 762 er betydelig høyere enn f.eks. landsgjennomsnittet på kr 353 411 i 2002. Hordaland hadde også høyest regional driftsmargin i 2002 med 14,8 prosent.

Det er flere årsaker til den positive utviklingen i det økonomiske resultatet for Hordaland i 2002. Vi kan nevne en økning i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk, økt produktivitet og stabile kostnader fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk (yngel og smolt) gikk opp fra kr 5,89 i 2001 til kr 6,06 i 2002. Oppgangen henger sammen med en økning i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt smolt i samme tidsrom.

Gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt smolt gikk opp med 5,1 prosent fra 2001 til 2002, og var på kr 7,97 i 2002.

I tillegg til en økning i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk bidro en oppgang i antall solgt smolt til at salgsinntektene økte fra 2001 til 2002.

Gjennomsnittlig salg av smolt økte med 14,7 prosent fra 1 083 783 stk i 2001 til 1 243 158 stk i 2002. Også antall solgt yngel økte i samme tidsrom. Gjennomsnittlig salg av yngel gikk opp fra 545 522 stk i 2001 til 600 842 stk i 2002.

Ser en på produktivitet, målt som salg av fisk pr. årsverk finner en at produktiviteten økte med 8,5

prosent fra 2001 til 2002. Salg av fisk pr. årsverk var på 401 743 stk i 2002.

Et annet kjennetegn ved produksjonen i Hordaland er en høy andel av yngelsalg. Andel av yngelsalg var på 32,6 prosent i 2002. Til sammenligning hadde landsgjennomsnittet en andel av yngelsalg på 19,4 prosent i 2002.

Forholdet mellom salg av smolt og salg av yngel er også stabil i Hordaland. Hordaland hadde som nevnt en yngelandel på 32,6 prosent i 2002, mens tilsvarende tall for 2001 var på 33,5 prosent.

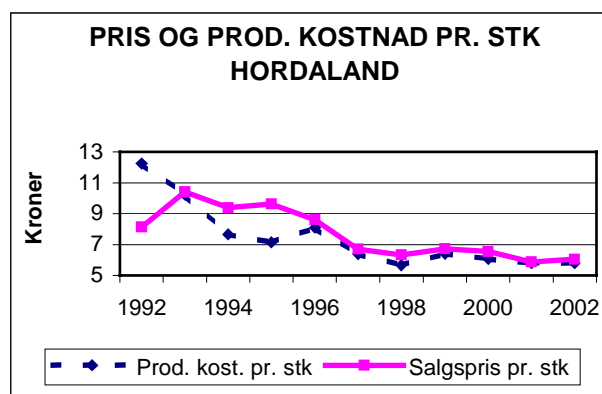
En siste faktor som bidro til den positive utviklingen i det økonomiske resultatet i Hordaland for 2002 var stabile produksjonskostnad pr. stk.

Det var settefiskprodusentene i Hordaland som i gjennomsnitt hadde de laveste produksjonskostnad pr. stk i 2002. En produksjonskostnad pr. stk på kr 5,81 i 2002 er betydelig lavere enn f. eks landsgjennomsnittet på kr 7,66 i 2002. Hordaland hadde også lavest produksjonskostnad pr. stk i 2001.

De lave produksjonskostnadene henger bl.a. sammen med en høy andel av yngelsalg. Dette kan forklares med at kostnadene i forbindelse med yngelproduksjon er lavere enn kostnadene ved smoltproduksjon. En høy andel av yngelsalg vil dermed føre til lave produksjonskostnader.

Figur 10 viser utviklingen i gjennomsnittlig salgspris pr. stk solgt fisk og produksjonskostnad pr. stk solgt fisk for Hordaland for årene 1992-2002.

FIGUR 10

E. TABELLVERK

E1. GJENNSOMSNIFFTSRESULTATER FOR HELE LANDET

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper	stk	73	80	79
Antall konsesjoner	stk	104	107	105

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	8 906 009	8 389 559	7 896 657
Salgsinntekt av yngel	kr	514 397	824 773	733 000
Salgsinntekt av rogn	kr	11 463	15 000	20 519
Forsikringsutbetalinger	kr	165 773	379 892	198 254
Annen driftsinntekt	kr	261 161	153 539	57 137
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	9 858 803	9 762 763	8 905 567
Rogn/yngelkostnad	kr	1 907 682	1 631 863	1 352 687
Fôrkostnad	kr	1 247 388	1 143 699	1 038 524
Forsikringskostnad	kr	238 290	216 364	206 161
Vaksinasjonskostnad	kr	1 062 097	1 036 252	904 196
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	565 002	-23 854	3 946
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	1 941 716	1 817 033	1 537 261
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	906 397	808 643	651 432
Elektrisitetskostnad	kr	397 583	357 892	305 839
Annen driftskostnad	kr	2 208 268	2 030 382	1 809 742
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	9 344 419	9 065 982	7 801 896
DRIFTSRESULTAT	kr	514 384	696 781	1 103 671
Finansinntekter	kr	126 884	330 506	176 862
Finanskostnader	kr	607 211	645 770	510 574
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	34 057	381 517	769 959

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HELE LANDET

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	8 834 212	8 283 752	6 330 420
Finansielle anleggsmidler	kr	507 508	3 047 929	941 556
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	9 341 720	11 331 681	7 271 976
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	55 918	41 437	55 744
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	3 919 195	3 445 193	3 509 360
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	51 774	68 091	53 231
Fordringer og investeringer	kr	2 273 100	3 499 662	1 920 183
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 003 518	1 606 439	1 201 546
SUM OMLØPSMIDLER	kr	7 303 505	8 660 822	6 740 064
SUM EIENDELER	kr	16 645 225	19 992 503	14 012 040

BALANSEREGNSKAP**GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET**

Egenkapital og Gjeld:		2002	2001	2000
SUM EGENKAPITAL:	kr	6 093 406	9 830 578	5 468 471
Sum avsetning for forpliktelse	kr	925 893	946 004	974 282
Sum langsiktig gjeld	kr	3 332 290	3 038 432	3 054 724
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	3 046 457	2 401 822	1 692 435
Leverandørgjeld	kr	1 240 760	1 180 571	1 062 967
Annen kortsiktig gjeld	kr	2 006 419	2 595 096	1 759 161
Sum kortsiktig gjeld	kr	6 293 636	6 177 489	4 514 563
SUM GJELD:	kr	10 551 819	10 161 925	8 543 569
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	16 645 225	19 992 503	14 012 040

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL**GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET**

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 093 162	1 046 128	934 297
Salg av yngel	stk	263 082	360 981	310 637
Salg av rogn	stk	43 767	43 750	59 392
Konsesjon	stk	1 240 521	1 049 250	888 734
Utnyttelsesgrad	%	88,1	99,7	105,1
Antall årsverk		4,6	4,3	4,3
Salg av fisk pr. årsverk	stk	294 196	327 235	289 520
Produksjonsverdi	kr	9 996 871	9 205 478	8 654 122
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 168 519	2 140 809	2 012 587
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	372 997	508 559	271 515
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	879 950	830 372	682 616
Lønnsevne	kr	1 629 223	1 668 262	2 004 521
Lønnsevne pr. årsverk	kr	353 411	387 968	466 168

NØKKELTALL**GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET**

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	3,9	5,1	9,1
Driftsmargin	%	5,2	7,1	12,4
Likviditetsgrad 1	%	116,0	140,2	149,3
Likviditetsgrad 2	%	53,8	84,4	71,6
Rentedekningsgrad	%	105,6	159,1	250,8
Egenkapitalandel	%	36,6	49,2	39,0
Andel av kortsiktig gjeld	%	37,8	30,9	32,2
Andel av langsiktig gjeld	%	25,6	19,9	28,8

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK**GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET**

		1999	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,41	1,16	1,09
Fôrkostnad	kr	0,92	0,81	0,83
Forsikringskostnad	kr	0,18	0,15	0,17
Vaksinasjonskostnad	kr	0,78	0,74	0,73
Lønnskostnad	kr	1,43	1,29	1,23
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,67	0,57	0,52
Elektrisitetskostnad	kr	0,29	0,25	0,25
Annen driftskostnad	kr	1,63	1,44	1,45
Netto finanskostnad	kr	0,35	0,22	0,27
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	7,66	6,65	6,54

E2. GJENNSOMSNITTSRESULTATER FOR SELSKAPER KUN HAR SOLGT SMOLT

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper	stk	47	48	49
Antall konsesjoner	stk	56	64	57

RESULTATREGNSKAP

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	6 796 148	8 070 371	6 981 819
Salgsinntekt av yngel	kr	2 631	0	0
Salgsinntekt av rogn	kr	0	25 000	0
Forsikringsutbetalinger	kr	220 462	314 204	37 914
Annen driftsinntekt	kr	237 307	234 644	47 318
SUM DRIFTSINTEKT	kr	7 256 548	8 644 219	7 067 051
Rogn/yngelkostnad	kr	1 349 347	1 334 274	1 303 574
Fôrkostnad	kr	928 239	1 056 425	806 343
Forsikringskostnad	kr	179 782	188 012	171 998
Vaksinasjonskostnad	kr	842 433	959 181	777 369
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	344 272	-36 212	251 128
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	1 423 249	1 706 384	1 279 235
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	620 182	710 618	508 795
Elektrisitetskostnad	kr	282 446	312 852	229 073
Annen driftskostnad	kr	1 730 072	2 000 097	1 311 914
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	7 011 478	8 304 055	6 137 173
DRIFTSRESULTAT	kr	245 070	340 164	929 878
Finansinntekter	kr	138 549	461 137	60 814
Finanskostnader	kr	592 807	673 530	424 107
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-209 188	127 771	566 585

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HELE LANDET

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	6 771 234	7 672 235	4 844 385
Finansielle anleggsmidler	kr	479 436	2 774 071	590 026
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	7 250 670	10 446 306	5 434 411
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	45 003	46 033	50 750
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	3 460 833	3 278 649	3 113 236
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	33 309	46 144	52 124
Fordringer og investeringer	kr	2 331 838	4 132 822	1 606 725
Kontanter og bankinnskudd	kr	628 541	2 056 805	899 739
SUM OMLØPSMIDLER	kr	6 499 524	9 560 453	5 722 574
SUM EIENDELER	kr	13 750 194	20 006 759	11 156 985
SUM EGENKAPITAL:	kr	3 602 213	10 919 376	4 143 370
Sum avsetning for forpliktelse	kr	530 937	642 010	641 893
Sum langsiktig gjeld	kr	3 776 454	3 321 389	2 778 958
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	3 416 622	2 165 210	1 509 941
Leverandørgjeld	kr	1 235 762	1 139 849	935 209
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 188 206	1 818 925	1 147 614
Sum kortsiktig gjeld	kr	5 840 590	5 123 984	3 592 764
SUM GJELD:	kr	10 147 981	9 087 383	7 013 615
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	13 750 194	20 006 759	11 156 985

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	836 678	982 160	834 182
Salg av yngel	stk	0	0	0
Salg av rogn	stk	0	72 917	0
Konsesjon	stk	1 017 511	1 002 917	727 755
Utnyttelsesgrad	%	82,2	97,9	114,6
Antall årsverk		3,5	4,1	3,6
Salg av fisk pr. årsverk	stk	239 051	239 551	231 717
Produksjonsverdi	kr	7 143 051	8 059 159	7 232 947
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 040 872	1 965 649	2 009 152
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	248 111	597 432	214 367
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	657 636	735 633	531 728
Lønnsevne	kr	928 496	1 211 708	1 608 520
Lønnsevne pr. årsverk	kr	265 285	295 539	446 811

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	2,8	4,0	8,9
Driftsmargin	%	3,4	3,9	13,2
Likviditetsgrad 1	%	111,3	186,6	159,3
Likviditetsgrad 2	%	52,0	122,6	72,6
Rentedekningsgrad	%	64,7	119,0	233,6
Egenkapitalandel	%	26,2	54,6	37,1
Andel av kortsiktig gjeld	%	42,5	25,6	32,2
Andel av langsiktig gjeld	%	31,3	19,8	30,7

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,61	1,36	1,56
Fôrkostnad	kr	1,11	1,08	0,97
Forsikringskostnad	kr	0,21	0,19	0,21
Vaksinasjonskostnad	kr	1,01	0,98	0,93
Lønnskostnad	kr	1,70	1,74	1,53
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,74	0,72	0,61
Elektrisitetskostnad	kr	0,34	0,32	0,27
Annen driftskostnad	kr	2,07	2,04	1,57
Netto finanskostnad	kr	0,54	0,22	0,44
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	9,33	8,63	8,09

E3. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR SELSKAPER SOM HAR SOLGT BÅDE YNGEL OG SMOLT.

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper	stk	26	32	30
Antall konsesjoner	stk	48	43	48

RESULTATREGNSKAP

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	12 719 987	8 868 341	9 390 892
Salgsinntekt av yngel	kr	1 439 512	2 061 933	1 930 234
Salgsinntekt av rogn	kr	32 186	0	54 033
Forsikringsutbetalinger	kr	66 913	478 424	460 143
Annen driftsinntekt	kr	304 281	31 882	73 174
SUM DRIFTSINTEKT	kr	14 562 879	11 440 580	11 908 476
Rogn/yngelkostnad	kr	2 916 980	2 078 247	1 432 906
Fôrkostnad	kr	1 824 311	1 274 612	1 417 752
Forsikringskostnad	kr	344 054	258 892	261 961
Vaksinasjonskostnad	kr	1 459 183	1 151 858	1 111 346
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	964 013	-5 318	-399 786
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	2 883 430	1 985 379	1 970 787
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	1 423 785	955 679	884 407
Elektrisitetskostnad	kr	605 715	425 452	431 224
Annen driftskostnad	kr	3 072 701	2 075 809	2 622 862
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	13 566 146	10 211 246	10 533 031
DRIFTSRESULTAT	kr	996 733	1 229 334	1 375 445
Finansinntekter	kr	105 797	134 561	366 407
Finanskostnader	kr	633 248	604 131	651 803
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	469 282	759 764	1 090 049

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HELE LANDET

Eiendeler:		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	12 702 298	9 262 180	8 757 608
Finansielle anleggsmidler	kr	560 142	3 486 101	1 515 722
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	13 262 440	12 748 281	10 273 330
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	76 384	34 084	63 901
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	4 778 623	3 711 664	4 156 362
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	86 396	103 207	55 039
Fordringer og investeringer	kr	2 162 966	2 486 607	2 432 165
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 706 601	885 854	1 694 498
SUM OMLØPSMIDLER	kr	8 810 970	7 221 416	8 401 965
SUM EIENDELER	kr	22 073 410	19 969 697	18 675 295
SUM EGENKAPITAL:	kr	10 764 393	8 088 501	7 632 802
Sum avsetning for forpliktelse	kr	1 666 435	1 432 396	1 517 185
Sum langsiktig gjeld	kr	2 499 483	2 585 701	3 505 142
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	2 352 399	2 780 400	1 990 508
Leverandørgjeld	kr	1 250 132	1 245 728	1 271 637
Annen kortsiktig gjeld	kr	3 540 568	3 836 971	2 758 021
Sum kortsiktig gjeld	kr	7 143 099	7 863 099	6 020 166
SUM GJELD:	kr	11 309 017	11 881 196	11 042 493
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	22 073 410	19 969 697	18 675 295

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 556 808	1 142 080	1 097 819
Salg av yngel	stk	738 654	902 453	818 010
Salg av rogn	stk	122 885	0	156 400
Konsesjon	stk	1 643 654	1 118 750	1 151 667
Utnyttelsesgrad	%	94,7	102,1	95,3
Antall årsverk		6,6	4,6	5,4
Salg av fisk pr. årsverk	stk	347 797	444 464	354 783
Produksjonsverdi	kr	15 155 698	10 924 956	10 975 373
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 296 318	2 374 990	2 032 476
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	607 156	381 124	364 855
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	1 296 787	985 862	929 066
Lønnsevne	kr	2 872 554	2 333 836	2 651 322
Lønnsevne pr. årsverk	kr	435 235	507 356	490 986

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	5,0	6,8	9,3
Driftsmargin	%	6,8	10,7	11,6
Likviditetsgrad 1	%	123,3	91,8	139,6
Likviditetsgrad 2	%	56,5	44,6	70,5
Rentedekningsgrad	%	174,1	225,8	267,2
Egenkapitalandel	%	48,8	40,5	40,9
Andel av kortsiktig gjeld	%	32,4	39,4	32,2
Andel av langsiktig gjeld	%	18,9	20,1	26,9

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,27	1,02	0,75
Fôrkostnad	kr	0,79	0,62	0,74
Forsikringskostnad	kr	0,15	0,13	0,14
Vaksinasjonskostnad	kr	0,64	0,56	0,58
Lønnskostnad	kr	1,26	0,97	1,03
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,62	0,47	0,46
Elektrisitetskostnad	kr	0,26	0,21	0,23
Annen driftskostnad	kr	1,34	1,02	1,37
Netto finanskostnad	kr	0,23	0,23	0,15
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	6,56	5,22	5,44

E4. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR FINNMARK OG TROMS

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	10 (7)	8 (8)	9 (7)
Antall konsesjoner	stk	11	9	14

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	8 723 181	8 652 196	7 854 037
Salgsinntekt av yngel	kr	114 700	0	252 828
Salgsinntekt av rogn	kr	0	0	0
Forsikringsutbetalinger	kr	130 985	173 236	0
Annen driftsinntekt	kr	382 197	38 547	22 975
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	9 351 063	8 863 979	8 129 840
Rogn/yngelkostnad	kr	1 461 121	1 154 478	1 036 984
Fôrkostnad	kr	1 195 772	1 111 555	1 332 082
Forsikringskostnad	kr	210 208	173 179	226 674
Vaksinasjonskostnad	kr	1 172 551	1 077 158	1 038 569
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	581 328	-277 726	388 557
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	2 139 472	1 819 488	2 012 525
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	1 060 944	800 453	909 043
Elektrisitetskostnad	kr	606 289	491 265	589 442
Annen driftskostnad	kr	2 750 936	1 881 614	1 898 580
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	10 015 965	8 786 916	8 655 342
DRIFTSRESULTAT	kr	-664 902	77 063	-525 502
Finansinntekter	kr	218 450	207 286	539 748
Finanskostnader	kr	868 638	892 839	818 956
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-1 315 090	-608 490	-804 710

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	12 074 987	7 709 780	8 829 265
Finansielle anleggsmidler	kr	788 872	1 233 307	1 325 803
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	12 863 859	8 943 087	10 155 068
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	71 727	100 704	96 006
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	4 621 366	4 057 548	4 907 123
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	48 230	106 211	91 391
Fordringer og investeringer	kr	3 375 336	2 314 696	3 826 768
Kontanter og bankinnskudd	kr	416 231	1 004 103	246 741
SUM OMLØPSMIDLER	kr	8 532 890	7 583 262	9 168 029
SUM EIENDELER	kr	21 396 749	16 526 349	19 323 097
SUM EGENKAPITAL:	kr	5 932 606	4 408 534	6 446 579
Sum avsetning for forpliktelse	kr	299 941	505 903	717 579
Sum langsiktig gjeld	kr	5 802 030	6 036 733	5 453 066
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	5 476 579	2 027 382	2 610 534
Leverandørgjeld	kr	2 311 119	1 741 669	1 295 106
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 574 474	1 806 128	2 800 233
Sum kortsiktig gjeld	kr	9 362 172	5 575 179	6 705 873
SUM GJELD:	kr	15 464 143	12 117 815	12 876 518
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	21 396 749	16 526 349	19 323 097

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL**GJENNOMSNITTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS**

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	946 700	928 500	832 111
Salg av yngel	stk	72 800	0	197 778
Salg av rogn	stk	0	0	0
Konsesjon	stk	1 160 000	1 075 000	1 172 222
Utnyttelsesgrad	%	81,6	86,4	71,0
Antall årsverk		5,4	5,5	6,0
Salg av fisk pr. årsverk	stk	189 851	168 818	171 648
Produksjonsverdi	kr	9 419 209	8 374 470	8 495 422
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	1 754 043	1 522 631	1 415 904
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	364 711	268 518	308 770
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	1 091 042	830 083	943 096
Lønnsevne	kr	429 573	912 850	864 992
Lønnsevne pr. årsverk	kr	79 995	165 973	144 165

NØKKELTALL**GJENNOMSNITTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS**

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	-2,1	1,7	0,1
Driftsmargin	%	-7,1	0,9	-6,5
Likviditetsgrad 1	%	91,1	136,0	136,7
Likviditetsgrad 2	%	41,8	63,2	63,5
Rentedekningsgrad	%	-51,4	31,8	1,7
Egenkapitalandel	%	27,7	26,7	33,4
Andel av kortsiktig gjeld	%	43,8	33,7	34,7
Andel av langsiktig gjeld	%	28,5	39,6	31,9

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK**GJENNOMSNITTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS**

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,43	1,24	1,01
Fôrkostnad	kr	1,17	1,20	1,29
Forsikringskostnad	kr	0,21	0,19	0,22
Vaksinasjonskostnad	kr	1,15	1,16	1,01
Lønnskostnad	kr	2,10	1,96	1,95
Kalk.avskrivninger (H)	kr	1,04	0,86	0,88
Elektrisitetskostnad	kr	0,59	0,53	0,57
Annen driftskostnad	kr	2,70	2,03	1,84
Netto finanskostnad	kr	0,64	0,74	0,27
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	11,03	9,90	9,05

E5. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR NORDLAND

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	7 (6)	8 (4)	9 (8)
Antall konsesjoner	stk	11	11	13

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	9 913 121	8 195 683	8 626 973
Salgsinntekt av yngel	kr	240 308	1 119 625	46 667
Salgsinntekt av rogn	kr	0	0	0
Forsikringsutbetalinger	kr	331 854	79 301	0
Annen driftsinntekt	kr	370 905	104 534	154 795
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	10 856 188	9 499 143	8 828 435
Rogn/yngelkostnad	kr	1 565 496	1 503 636	1 498 561
Fôrkostnad	kr	1 227 634	1 167 568	861 077
Forsikringskostnad	kr	256 515	279 899	247 118
Vaksinasjonskostnad	kr	1 373 673	1 039 020	1 085 523
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	337 727	519 416	204 927
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	2 156 515	1 929 327	1 707 829
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	915 371	895 080	768 818
Elektrisitetskostnad	kr	442 007	496 820	350 128
Annen driftskostnad	kr	2 494 879	1 938 409	1 701 615
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	10 094 363	8 730 343	8 015 742
DRIFTSRESULTAT	kr	761 825	768 800	812 693
Finansinntekter	kr	239 488	96 844	41 094
Finanskostnader	kr	1 179 930	1 110 077	736 966
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-178 617	-244 433	116 821

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	8 006 073	7 823 907	6 846 850
Finansielle anleggsmidler	kr	1 279 487	2 659 411	219 191
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	9 285 560	10 483 318	7 066 041
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	71 586	33 184	43 768
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	4 841 827	4 519 886	3 726 143
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	84 742	76 788	59 438
Fordringer og investeringer	kr	2 264 791	3 609 113	2 178 323
Kontanter og bankinnskudd	kr	602 492	592 794	705 575
SUM OMLØPSMIDLER	kr	7 865 438	8 831 765	6 713 247
SUM EIENDELER	kr	17 150 998	19 315 083	13 779 288
SUM EGENKAPITAL:	kr	-1 826 645	3 536 294	3 159 801
Sum avsetning for forpliktelse	kr	421 201	874 552	872 298
Sum langsiktig gjeld	kr	7 379 794	6 551 201	3 917 960
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	6 141 527	4 064 809	2 809 182
Leverandørgjeld	kr	2 112 006	1 549 027	2 358 566
Annen kortsiktig gjeld	kr	2 923 115	2 739 200	661 481
Sum kortsiktig gjeld	kr	11 176 648	8 353 036	5 829 229
SUM GJELD:	kr	18 977 643	15 778 789	10 619 487
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	17 150 998	19 315 083	13 779 288

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL
GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 032 000	888 050	949 444
Salg av yngel	stk	137 143	615 000	33 333
Salg av rogn	stk	0	0	0
Konsesjon	stk	1 192 857	1 050 000	977 778
Utnyttelsesgrad	%	86,5	84,6	97,1
Antall årsverk		5,2	5,1	4,4
Salg av fisk pr. årsverk	stk	223 974	294 716	223 358
Produksjonsverdi	kr	10 491 156	9 834 724	8 878 567
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 009 800	1 928 377	2 017 856
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	93 851	195 148	175 300
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	931 146	919 819	801 171
Lønnsevne	kr	1 868 272	1 465 007	1 616 997
Lønnsevne pr. årsverk	kr	357 907	287 256	367 499

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	5,8	4,5	6,2
Driftsmargin	%	7,0	8,1	9,2
Likviditetsgrad 1	%	70,4	105,7	115,2
Likviditetsgrad 2	%	27,1	51,6	51,2
Rentedekningsgrad	%	84,9	78,0	115,9
Egenkapitalandel	%	-10,7	18,3	22,9
Andel av kortsiktig gjeld	%	65,2	43,2	42,3
Andel av langsiktig gjeld	%	45,5	38,4	34,8

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,34	1,00	1,52
Fôrkostnad	kr	1,05	0,78	0,88
Forsikringskostnad	kr	0,22	0,19	0,25
Vaksinasjonskostnad	kr	1,17	0,69	1,10
Lønnskostnad	kr	1,84	1,28	1,74
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,78	0,60	0,78
Elektrisitetskostnad	kr	0,38	0,33	0,36
Annen driftskostnad	kr	2,13	1,29	1,73
Netto finanskostnad	kr	0,80	0,67	0,71
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	9,73	6,83	9,07

E6. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR TRØNDELAG

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	11 (8)	12 (6)	10 (8)
Antall konsesjoner	stk	14	18	15

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	6 961 634	10 296 932	12 278 846
Salgsinntekt av yngel	kr	161 961	928 826	1 264 600
Salgsinntekt av rogn	kr	0	0	0
Forsikringsutbetalinger	kr	319 077	502 557	0
Annen driftsinntekt	kr	46 291	53 862	42 229
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	7 488 963	11 782 177	13 585 675
Rogn/yngelkostnad	kr	2 224 979	2 162 297	1 977 039
Fôrkostnad	kr	840 744	1 178 205	1 326 561
Forsikringskostnad	kr	109 090	220 641	243 879
Vaksinasjonskostnad	kr	926 281	1 640 403	1 569 599
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	1 066 103	-486 476	787 150
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	1 502 380	1 902 844	2 050 100
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	771 666	902 186	761 806
Elektrisitetskostnad	kr	313 631	392 860	366 760
Annen driftskostnad	kr	1 490 809	2 113 897	2 690 373
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	7 113 477	10 999 809	10 198 967
DRIFTSRESULTAT	kr	375 486	782 368	3 386 708
Finansinntekter	kr	127 052	120 032	119 297
Finanskostnader	kr	339 423	524 613	471 966
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	163 115	377 787	3 034 039

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	4 234 371	8 236 202	8 275 453
Finansielle anleggsmidler	kr	194 398	214 746	326 679
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	4 428 769	8 450 948	8 602 132
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	59 421	46 149	67 028
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	3 174 166	4 544 711	6 228 242
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	17 943	840	99 766
Fordringer og investeringer	kr	1 445 208	1 718 735	3 191 957
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 595 395	1 689 513	1 823 878
SUM OMLØPSMIDLER	kr	6 292 133	7 999 948	11 410 871
SUM EIENDELER	kr	10 720 902	16 450 896	20 013 003
SUM EGENKAPITAL:	kr	5 330 866	7 203 319	9 616 176
Sum avsetning for forpliktelse	kr	546 227	731 855	1 337 054
Sum langsiktig gjeld	kr	1 666 499	1 793 777	4 019 352
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	873 585	1 256 629	921 092
Leverandørgjeld	kr	765 561	1 171 089	1 196 875
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 538 164	4 294 227	2 922 454
Sum kortsiktig gjeld	kr	3 177 310	6 721 945	5 040 421
SUM GJELD:	kr	5 390 036	9 247 577	10 396 827
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	10 720 902	16 450 896	20 013 003

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL
GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	807 636	1 319 805	1 518 692
Salg av yngel	stk	69 273	348 525	605 500
Salg av rogn	stk	0	0	0
Konsesjon	stk	972 727	1 108 333	940 000
Utnyttelsesgrad	%	83,0	119,1	161,6
Antall årsverk		3,5	4,1	5,8
Salg av fisk pr. årsverk	stk	251 263	406 910	366 240
Produksjonsverdi	kr	8 189 698	10 739 282	14 330 596
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 346 618	2 619 337	2 470 792
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	317 984	350 057	474 863
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	519 618	860 372	803 134
Lønnsevne	kr	1 599 559	1 972 388	4 567 948
Lønnsevne pr. årsverk	kr	458 326	481 070	787 577

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	4,7	5,5	17,5
Driftsmargin	%	5,0	6,6	24,9
Likviditetsgrad 1	%	198,0	119,0	226,4
Likviditetsgrad 2	%	98,1	51,4	102,8
Rentedekningsgrad	%	148,1	172,0	742,9
Egenkapitalandel	%	49,7	43,8	48,0
Andel av kortsiktig gjeld	%	29,6	40,9	25,2
Andel av langsiktig gjeld	%	20,6	15,4	26,8

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	2,54	1,30	0,93
Fôrkostnad	kr	0,96	0,71	0,62
Forsikringskostnad	kr	0,12	0,13	0,11
Vaksinasjonskostnad	kr	1,06	0,98	0,74
Lønnskostnad	kr	1,71	1,14	0,97
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,88	0,54	0,36
Elektrisitetskostnad	kr	0,36	0,24	0,17
Annen driftskostnad	kr	1,70	1,27	1,27
Netto finanskostnad	kr	0,24	0,24	0,17
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	9,57	6,54	5,34

E7. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR MØRE OG ROMSDAL

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	11 (7)	16 (9)	15 (8)
Antall konsesjoner	stk	20	21	16

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	9 761 403	6 933 003	5 925 696
Salgsinntekt av yngel	kr	438 107	732 112	372 372
Salgsinntekt av rogn	kr	0	75 000	100 000
Forsikringsutbetalinger	kr	174 323	346 724	94 406
Annen driftsinntekt	kr	430 032	43 881	79 076
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	10 803 865	8 130 720	6 571 550
Rogn/yngelkostnad	kr	1 476 303	1 014 828	931 005
Fôrkostnad	kr	1 423 392	931 510	770 372
Forsikringskostnad	kr	367 417	220 123	198 421
Vaksinasjonskostnad	kr	1 313 894	748 827	748 686
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	919 369	15 887	-80 486
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	2 356 451	1 562 466	1 272 809
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	1 023 559	740 498	496 901
Elektrisitetskostnad	kr	578 278	381 403	262 984
Annen driftskostnad	kr	2 660 711	1 924 977	1 158 398
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	10 280 636	7 508 745	5 920 062
DRIFTSRESULTAT	kr	523 229	621 975	651 488
Finansinntekter	kr	146 614	172 650	290 302
Finanskostnader	kr	500 657	526 355	440 021
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	169 186	268 270	501 769

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	14 159 016	8 375 110	4 686 979
Finansielle anleggsmidler	kr	206 398	4 741 874	1 496 243
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	14 365 414	13 116 984	6 183 222
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	53 387	19 118	33 634
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	6 865 703	3 133 551	2 870 673
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	55 500	39 494	21 951
Fordringer og investeringer	kr	1 332 618	1 085 938	951 135
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 291 544	1 141 936	1 688 570
SUM OMLØPSMIDLER	kr	9 598 752	5 420 037	5 565 963
SUM EIENDELER	kr	23 964 166	18 537 021	11 749 185
SUM EGENKAPITAL:	kr	15 061 420	7 591 048	4 468 486
Sum avsetning for forpliktelse	kr	1 690 677	1 257 147	820 499
Sum langsiktig gjeld	kr	1 255 856	1 495 537	2 021 207
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	3 305 363	3 984 901	2 138 468
Leverandørgjeld	kr	1 605 035	870 025	876 180
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 045 815	3 338 363	1 424 345
Sum kortsiktig gjeld	kr	5 956 213	8 193 289	4 438 993
SUM GJELD:	kr	8 902 746	10 945 973	7 280 699
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	23 964 166	18 537 021	11 749 185

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL**GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL**

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 315 091	850 494	723 929
Salg av yngel	stk	278 273	350 950	165 429
Salg av rogn	stk	0	218 750	321 429
Konsesjon	stk	1 107 273	730 000	628 571
Utnyttelsesgrad	%	118,8	116,5	115,2
Antall årsverk		4,9	3,8	3,5
Salg av fisk pr. årsverk	stk	323 854	316 169	257 785
Produksjonsverdi	kr	11 118 879	7 756 002	6 317 582
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 259 935	2 041 053	1 831 183
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	838 352	363 116	241 175
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	1 147 070	785 477	517 157
Lønnsevne	kr	1 563 774	1 422 641	1 513 147
Lønnsevne pr. årsverk	kr	317 840	374 379	438 593

NØKKELTALL**GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL**

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	2,8	4,3	8,0
Driftsmargin	%	4,8	7,6	9,9
Likviditetsgrad 1	%	161,2	66,2	125,4
Likviditetsgrad 2	%	45,9	27,9	60,7
Rentedekningsgrad	%	133,8	151,0	214,0
Egenkapitalandel	%	62,8	41,0	38,0
Andel av kortsiktig gjeld	%	24,9	44,2	37,8
Andel av langsiktig gjeld	%	12,3	14,8	24,2

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK**GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL**

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	0,93	0,84	1,05
Fôrkostnad	kr	0,89	0,78	0,87
Forsikringskostnad	kr	0,23	0,18	0,22
Vaksinasjonskostnad	kr	0,82	0,62	0,84
Lønnskostnad	kr	1,48	1,30	1,43
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,64	0,62	0,56
Elektrisitetskostnad	kr	0,36	0,32	0,30
Annen driftskostnad	kr	1,67	1,60	1,30
Netto finanskostnad	kr	0,22	0,29	0,17
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	7,25	6,56	6,73

E8. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR SOGN OG FJORDANE

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	8 (5)	7 (5)	10 (6)
Antall konsesjoner	stk	12	9	12

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	8 898 295	9 939 830	5 453 441
Salgsinntekt av yngel	kr	344 758	193 470	620 828
Salgsinntekt av rogn	kr	104 603	0	0
Forsikringsutbetalinger	kr	325 446	1 260 055	0
Annen driftsinntekt	kr	270 752	1 014 381	17 072
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	9 943 854	12 407 736	6 091 341
Rogn/yngelkostnad	kr	2 561 363	1 571 600	1 202 436
Fôrkostnad	kr	1 491 694	1 777 554	936 907
Forsikringskostnad	kr	313 212	297 661	174 842
Vaksinasjonskostnad	kr	808 444	830 234	485 118
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	580 134	-367 755	73 299
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	2 179 952	2 679 895	1 069 559
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	1 082 043	1 236 911	527 248
Elektrisitetskostnad	kr	347 872	302 510	168 505
Annen driftskostnad	kr	2 464 945	3 599 994	1 653 950
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	10 669 391	12 664 114	6 145 266
DRIFTSRESULTAT	kr	-725 537	-256 378	-53 925
Finansinntekter	kr	34 435	2 497 523	94 282
Finanskostnader	kr	649 828	1 132 322	352 117
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-1 340 930	1 108 823	-311 760

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	8 182 439	14 752 133	5 436 180
Finansielle anleggsmidler	kr	329 491	15 325 351	1 330 372
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	8 511 930	30 077 484	6 766 552
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	56 505	45 347	50 284
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	2 433 661	4 412 438	2 513 155
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	17 613	49 529	29 866
Fordringer og investeringer	kr	1 438 746	17 349 233	482 483
Kontanter og bankinnskudd	kr	103 947	7 209 371	941 176
SUM OMLØPSMIDLER	kr	4 050 472	29 065 918	4 016 964
SUM EIENDELER	kr	12 562 402	59 143 402	10 783 516
SUM EGENKAPITAL:	kr	2 582 376	46 588 362	3 783 149
Sum avsetning for forpliktelse	kr	1 354 230	1 568 573	1 202 082
Sum langsiktig gjeld	kr	3 379 707	4 249 611	2 437 063
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	3 800 577	2 410 411	1 029 656
Leverandørgjeld	kr	679 427	1 325 568	533 525
Annen kortsiktig gjeld	kr	766 085	3 000 877	1 798 041
Sum kortsiktig gjeld	kr	5 246 089	6 736 856	3 361 222
SUM GJELD:	kr	9 980 026	12 555 040	7 000 367
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	12 562 402	59 143 402	10 783 516

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 200 750	1 392 257	690 855
Salg av yngel	stk	169 750	144 857	288 331
Salg av rogn	stk	399 375	0	0
Konsesjon	stk	1 277 500	1 032 857	655 000
Utnyttelsesgrad	%	94,0	134,8	105,5
Antall årsverk		5,4	4,1	3,0
Salg av fisk pr. årsverk	stk	254 740	374 906	326 395
Produksjonsverdi	kr	9 927 790	9 765 545	6 147 568
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	1 845 314	2 381 840	2 049 189
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	164 159	2 629 714	176 799
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	771 417	1 270 485	550 573
Lønnsevne	kr	985 489	1 125 430	557 675
Lønnsevne pr. årsverk	kr	183 176	274 495	185 892

NØKKELTALL

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	-5,5	3,8	0,4
Driftsmargin	%	-7,3	-2,1	-0,9
Likviditetsgrad 1	%	77,2	431,4	119,5
Likviditetsgrad 2	%	30,8	365,9	44,7
Rentedekningsgrad	%	-106,4	197,9	11,5
Egenkapitalandel	%	20,6	78,8	35,1
Andel av kortsiktig gjeld	%	41,8	11,4	31,2
Andel av langsiktig gjeld	%	37,7	9,8	33,7

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,87	1,02	1,23
Fôrkostnad	kr	1,09	1,16	0,96
Forsikringskostnad	kr	0,23	0,19	0,18
Vaksinasjonskostnad	kr	0,59	0,54	0,50
Lønnskostnad	kr	1,59	1,74	1,09
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,79	0,80	0,54
Elektrisitetskostnad	kr	0,25	0,20	0,17
Annen driftskostnad	kr	1,80	2,34	1,69
Netto finanskostnad	kr	0,45	-0,89	0,26
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	8,66	7,11	6,61

E9. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR HORDALAND

UTVALGET

		2002	2001	2000
Antall selskaper totalt (kun solgt smolt)	stk	19 (9)	23 (11)	22 (9)
Antall konsesjoner	stk	29	33	31

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Salgsinntekt av smolt	kr	9 902 342	8 210 913	8 746 483
Salgsinntekt av yngel	kr	1 278 053	1 387 429	1 495 856
Salgsinntekt av rogn	kr	13 690	0	3 364
Forsikringsutbetalinger	kr	235 202	281 911	633 653
Annen driftsinntekt	kr	248 892	34 582	40 293
SUM DRIFTSINNTEKT	kr	11 678 179	9 914 835	10 919 649
Rogn/yngelkostnad	kr	2 431 278	2 219 647	1 798 879
Fôrkostnad	kr	1 398 097	1 154 878	1 300 816
Forsikringskostnad	kr	233 544	191 417	218 626
Vaksinasjonskostnad	kr	977 720	950 069	848 393
Beholdningsendring rogn og yngel (+/-)	kr	341 367	215 145	-522 905
Lønnskostnad inkl. kalk. eierlønn	kr	1 896 095	1 759 273	1 615 045
Kalk. avskrivninger (Historisk prinsipp)	kr	886 373	713 201	726 467
Elektrisitetskostnad	kr	300 664	281 386	274 296
Annen driftskostnad	kr	2 171 089	1 827 756	2 317 578
SUM DRIFTSKOSTNAD	kr	9 953 493	8 882 482	9 623 005
DRIFTSRESULTAT	kr	1 724 686	1 032 353	1 296 644
Finansinntekter	kr	91 649	95 249	109 456
Finanskostnader	kr	510 242	471 737	515 631
ORD.RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	1 306 093	655 865	890 469

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Varige driftsmidler	kr	7 973 903	7 367 329	7 201 924
Finansielle anleggsmidler	kr	622 658	811 678	1 035 639
SUM ANLEGGSMIDLER	kr	8 596 561	8 179 007	8 237 563
Beholdningsverdi fôrlager pr. 31.12.	kr	51 628	40 543	61 174
Beholdningsverdi rogn/yngel pr. 31.12.	kr	3 138 982	2 617 002	3 077 201
Beholdningsverdi vaksine pr. 31.12.	kr	86 273	112 113	34 491
Fordringer og investeringer	kr	2 988 512	2 613 578	1 965 795
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 580 723	1 024 964	1 372 766
SUM OMLØPSMIDLER	kr	7 846 118	6 408 200	6 511 427
SUM EIENDELER	kr	16 442 679	14 587 207	14 748 990
SUM EGENKAPITAL:	kr	6 909 231	6 841 136	6 210 610
Sum avsetning for forpliktelse	kr	1 217 321	879 228	1 368 440
Sum langsiktig gjeld	kr	2 530 266	2 358 879	2 606 069
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	1 688 370	1 719 685	1 969 317
Leverandørgjeld	kr	712 534	981 789	914 084
Annen kortsiktig gjeld	kr	3 384 957	1 806 490	1 680 470
Sum kortsiktig gjeld	kr	5 785 861	4 507 964	4 563 871
SUM GJELD:	kr	9 533 448	7 746 071	8 538 380
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	16 442 679	14 587 207	14 748 990

SALG OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL
GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Salg av smolt	stk	1 243 158	1 083 783	1 052 423
Salg av yngel	stk	600 842	545 522	510 912
Salg av rogn	stk	0	0	8 455
Konsesjon	stk	1 610 947	1 244 783	1 048 182
Utnyttelsesgrad	%	77,2	87,1	100,4
Antall årsverk		4,6	4,4	4,4
Salg av fisk pr. årsverk	stk	401 743	370 297	355 303
Produksjonsverdi	kr	11 535 452	9 813 487	9 722 798
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	2 513 170	2 230 338	2 209 727
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	393 490	320 558	298 772
Kalk. avskrivninger (Blandet prinsipp)	kr	923 802	754 286	769 435
Lønnsevne	kr	2 771 269	2 053 495	2 163 774
Lønnsevne pr. årsverk	kr	603 762	466 703	491 767

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Totalrentabilitet	%	11,0	7,7	9,5
Driftsmargin	%	14,8	10,4	11,9
Likviditetsgrad 1	%	135,6	142,2	142,7
Likviditetsgrad 2	%	81,4	84,1	75,2
Rentedekningsgrad	%	356,0	239,0	272,7
Egenkapitalandel	%	42,0	46,9	42,1
Andel av kortsiktig gjeld	%	35,2	30,9	30,9
Andel av langsiktig gjeld	%	22,8	22,2	26,9

KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2002	2001	2000
Rogn og yngelkostnad	kr	1,32	1,36	1,15
Fôrkostnad	kr	0,76	0,71	0,83
Forsikringskostnad	kr	0,13	0,12	0,14
Vaksinasjonskostnad	kr	0,53	0,58	0,54
Lønnskostnad	kr	1,03	1,08	1,03
Kalk.avskrivninger (H)	kr	0,48	0,44	0,46
Elektrisitetskostnad	kr	0,16	0,17	0,18
Annen driftskostnad	kr	1,18	1,12	1,48
Netto finanskostnad	kr	0,23	0,23	0,26
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK	kr	5,81	5,81	6,08

E10. SPREDNINGSTABELLER

SALG AV FISK (YNGEL OG SMOLT) FOR HVERT ENKELT SELSKAP SORTERT ETTER STØRRELSE I 2002.

Plass.	Stk	Plass.	Stk	Plass.	Stk	Plass.	Stk
1.	8 666 000	21.	1 502 000	41.	800 000	61.	500 000
2.	4 305 000	22.	1 489 000	42.	800 000	62.	491 000
3.	3 960 000	23.	1 487 000	43.	797 000	63.	455 000
4.	3 767 000	24.	1 485 000	44.	786 000	64.	414 000
5.	3 168 000	25.	1 478 000	45.	775 000	65.	395 000
6.	2 898 000	26.	1 460 000	46.	719 000	66.	363 000
7.	2 850 000	27.	1 453 000	47.	700 000	67.	352 000
8.	2 650 000	28.	1 325 000	48.	680 000	68.	333 000
9.	2 580 000	29.	1 310 000	49.	666 000	69.	187 000
10.	2 460 000	30.	1 300 000	50.	660 000	70.	170 000
11.	2 390 000	31.	1 255 000	51.	655 000	71.	160 000
12.	2 298 000	32.	1 200 000	52.	634 000	72.	120 000
13.	2 274 000	33.	1 175 000	53.	601 000	73.	72 000
14.	2 256 000	34.	1 135 000	54.	598 000		
15.	2 040 000	35.	1 081 000	55.	582 000		
16.	2 015 000	36.	975 000	56.	560 000		
17.	1 725 000	37.	940 000	57.	520 000		
18.	1 702 000	38.	931 000	58.	515 850		
19.	1 660 000	39.	851 000	59.	513 000		
20.	1 609 000	40.	827 000	60.	500 000		

PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK SOLGT FISK FOR HVERT ENKELT SELSKAP SORTERT ETTER STØRRELSE I 2002.

Plass.	Kroner	Plass.	Kroner	Plass.	Kroner	Plass.	Kroner
1.	3,01	21.	6,46	41.	7,90	61.	10,92
2.	3,30	22.	6,47	42.	7,94	62.	11,38
3.	3,35	23.	6,48	43.	7,98	63.	12,12
4.	3,93	24.	6,51	44.	8,13	64.	12,74
5.	4,49	25.	6,52	45.	8,24	65.	13,26
6.	4,54	26.	6,61	46.	8,30	66.	13,36
7.	4,59	27.	6,63	47.	8,60	67.	13,64
8.	4,79	28.	6,66	48.	8,69	68.	13,84
9.	5,08	29.	6,75	49.	9,15	69.	13,87
10.	5,14	30.	6,92	50.	9,21	70.	14,06
11.	5,14	31.	6,94	51.	9,30	71.	14,65
12.	5,21	32.	6,96	52.	9,48	72.	15,07
13.	5,26	33.	7,07	53.	9,56	73.	15,17
14.	5,58	34.	7,09	54.	9,87		
15.	5,96	35.	7,10	55.	9,95		
16.	6,05	36.	7,35	56.	10,47		
17.	6,14	37.	7,50	57.	10,52		
18.	6,15	38.	7,59	58.	10,59		
19.	6,30	39.	7,61	59.	10,79		
20.	6,41	40.	7,61	60.	10,80		

**DRIFTSMARGIN FOR HVERT ENKELT SELSKAP SORTERT ETTER STØRRELSE
I 2002.**

Plass.	Prosent	Plass.	Prosent	Plass.	Prosent	Plass.	Prosent
1.	58,11	21.	14,95	41.	4,38	61.	-8,79
2.	31,78	22.	13,21	42.	3,97	62.	-9,37
3.	28,20	23.	13,20	43.	3,95	63.	-10,78
4.	27,38	24.	12,37	44.	3,73	64.	-16,22
5.	26,38	25.	11,03	45.	2,58	65.	-16,77
6.	25,83	26.	10,73	46.	2,51	66.	-19,83
7.	25,06	27.	10,72	47.	2,22	67.	-20,16
8.	22,21	28.	10,56	48.	2,07	68.	-22,04
9.	22,05	29.	10,50	49.	1,63	69.	-23,67
10.	19,79	30.	9,97	50.	1,15	70.	-24,16
11.	19,19	31.	9,87	51.	1,11	71.	-38,48
12.	18,20	32.	9,78	52.	-1,29	72.	-50,61
13.	17,98	33.	9,48	53.	-2,87	73.	-73,96
14.	17,20	34.	8,37	54.	-3,48		
15.	16,48	35.	7,97	55.	-4,44		
16.	16,43	36.	7,04	56.	-5,66		
17.	15,68	37.	7,03	57.	-5,82		
18.	15,10	38.	5,52	58.	-6,09		
19.	15,03	39.	5,40	59.	-7,72		
20.	14,98	40.	4,58	60.	-7,80		

**GJENNOMSNIITT, MAKSIMUM, MINIMUM OG STANDARDAVVIK FOR RESULTAT
FØR SKATTEKOSTNAD, ANTALL SOLGT FISK, PRODUKSJONSKOSTNAD PR. STK
OG DRIFTSMARGIN**

	Ord.res før skatt	Salg av fisk	Prod.kost pr.stk	Driftsmargin
Gjennomsnitt	34 057	1 356 244	7,66	5,2
Maksimum	4 316 406	8 666 000	15,17	58,1
Minimum	-4 291 974	72 000	3,01	-74,0
Standardavvik	1 698 443	1 279 558	3,05	19,0
Std. avvik / gj.snitt	49,87	0,94	0,40	3,66

F. DEFINISJONER

Vi skal her se på ulike utregningsprinsipper og definisjoner som er brukt i lønnsomhetsundersøkelsen for settefiskproduksjon, laks og ørret i 2002.

F1. RESULTATREGNSKAP

✓ Salgsinntekt av smolt

Den inntekt selskapet har fått ved salg av smolt (både laks og ørret) for utsett i sjø.

✓ Salgsinntekt av yngel

Den inntekt selskapet har fått ved salg av yngel (både lakse- og ørretyngel) til et annet selskapet med settefiskproduksjon (utsett i ferskvann).

✓ Salgsinntekt - rogn

Den inntekt selskapet har hatt ved salg av lakserogn og ørretrogn.

✓ Forsikringsutbetaling

Her er det tatt med alle forsikringsutbetalinger som gjelder tap av fisk, og som er bokført i 2002. Dette er gjort for å få med forsikringsutbetalingene det året de får innvirkning på inntektene i selskapet.

✓ Annen driftsinntekt

Annen driftsinntekt som ikke inngår i hovedvirksomheten, men som likevel har en naturlig tilknytning til hovedvirksomheten. Dette kan f. eks. være salg av fôr, leieinntekter etc.

På grunn av disse inntektene vil kostnader ved settefiskproduksjonen ikke være helt reelle. Grensen for å utelate ett selskap med høy annen driftsinntekt fra undersøkelsen er:

- 10 prosent, dersom annen driftsinntekt ikke er knyttet til oppdrettsvirksomhet f.eks. butikk og,
- 30 prosent, dersom annen driftsinntekt er knyttet til oppdrettsvirksomhet f.eks. salg av fôr.

✓ Sum Driftsinntekt

Sum driftsinntekt er definert som summen av salgsinntekt av smolt, salgsinntekt av yngel, salgsinntekt av rogn, forsikringsutbetalinger og annen driftsinntekt.

✓ Beholdningsendring rogn og yngel

I resultatregnskapet er beholdningsendring rogn og yngel sett på som en kostnadsregulerende post.

Beholdningsendring rogn og yngel er definert som verdien av rogn og yngel pr. 31.12. fratrukket verdien av rogn og yngel pr. 1.1.

For å kunne sammenligne beholdningsverdi av rogn og yngel har Fiskeridirektoratet gjort egne beregninger pr. 31.12. og 1.1.

Vi endret beregningsmetoden for verdifastsettelse av yngel fra og med 1999-undersøkelsen. Nå verdifastsettes beholdning av yngel til laveste verdi av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

Virkelig verdi er vurdert til å være forventet salgspris pr. stk. Full tilvirkningskost er vurdert til å være rognkost, yngelkost, fôrkost, forsikringskost og lønnskost.

I årets undersøkelse er det tilvirkningskost som er brukt i verdifastsettelsen av yngel. I verdifastsettelsen av rogn har vi benyttet anskaffelseskost.

Tilvirkningskost (rogn, yngel, fôr, forsikring og lønnskostnader) for yngel er på bakgrunn av 2001-undersøkelsen vurdert til kr 3,41 i 2002.

Tabellen nedenfor viser hvilken standardpris pr. stk (rogn) og tilvirkningskost pr. stk (yngel) som er benyttet i verdifastsettelsen av rogn og yngel i 2002. Tall i kroner.

Tabell F.1.1.	01.01.	31.12.
Anskaffelsespris rogn	0,422	0,378
Tilvirkn.kost yngel	3,32	3,41

En bør være oppmerksom på at lønnsomhetsvurderingen er svært sensitiv med hensyn til hvilke beregninger som gjøres for å verdifastsette beholdninger og beholdningsendringer av rogn og yngel.

✓ Kalkulatoriske avskrivninger (historisk prinsipp)

En har i resultatregnskapet valgt å bruke lineære avskrivninger basert på historisk kostpris. Dette for å lette sammenligningen med tilsvarende beregninger for andre næringer. Se også annen definisjon på avskrivninger i F3. "Salg og andre lønnsomhetsmål".

Ved beregning av avskrivningene har vi lagt til grunn følgende levetider. I anskaffelsesåret blir driftsmiddelet avskrevet med halv sats.

Tabell F.1.2.	Levetid
Tomter	Ubegrenset
Grunnlagsinvesteringer	Ubegrenset
Bygninger	20,5 år
Kar, maskiner, etc	10,5 år
Anlegg i vann	8,5 år
Transportmidler	8,5 år

✓ **Annen driftskostnad**

Omfatter vedlikehold, leiekostnader, kontorutgifter, reparasjoner etc.

✓ **Sum driftskostnad**

Er definert som summen av rogn og yngelkostnad, førkostnad, forsikringskostnad, vaksinasjonskostnad, lønnskostnad, kalk. avskrivninger (H), elektrisitetskostnad, annen driftskostnad fratrukket beholdningsendring rogn og yngel.

✓ **Driftsresultat**

Er definert som sum driftsinntekter minus sum driftskostnader.

✓ **Ordinært resultat før skattekostnad**

Er definert som driftsresultat pluss finansinntekter minus finanskostnader.

F2. BALANSEREGNSKAP

✓ **Varige driftsmidler**

Grunnlagsopplysningene om investering, slik som driftsmiddeltype, anskaffelsespris og anskaffelsesår, innhentes direkte fra oppdretter.

Driftsmidlene blir deretter vurdert etter gjenanskaffelsesprinsippet som er basert på Statistisk sentralbyrås engrospris og byggekostnadsindeks. De viktigste driftsmidlene er bygninger, utstyr for produksjon og oppbevaring av rogn, yngel og settefisk, maskiner, elektronikk, datautstyr og transportmidler.

✓ **Finansielle anleggsmidler**

Eksempel på finansielle anleggsmidler er andeler i salgslag og andre oppdrettsanlegg samt aksjer.

✓ **Sum anleggsmidler**

Er definert som summen av varige driftsmidler og finansielle anleggsmidler.

✓ **Beholdningsverdi av rogn og yngel**

Vi har fra og med 1999-undersøkelsen valgt å endre beregningsmetoden for verdifastsettelse av yngel. Nå verdifastsettes beholdning av yngel til laveste verdi av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

Virkelig verdi er vurdert til å være forventet salgspris pr. stk. Full tilvirkningskost er vurdert til å være rognkost, yngelkost, førkost, forsikringskost og lønnskost.

I årets undersøkelse er det tilvirkningskost som er brukt i verdifastsettelsen av yngel. I verdifastsettelsen av rogn har vi benyttet anskaffelseskost.

Tilvirkningskost pr. stk for yngel er på bakgrunn av 2001-undersøkelsen vurdert til kr 3,41 i 2002. Anskaffelsespris pr. stk rognkorn er vurdert til kr 0,378 i 2002.

✓ **Sum omløpsmidler**

Er definert som summen av beholdningsverdi fórlager, beholdningsverdi rogn og yngel, beholdningsverdi vaksine, fordringer, investeringer og kontanter og bankinnskudd.

✓ **Sum eiendeler**

Er definert som summen av anleggsmidler og omløpsmidler.

✓ **Sum Egenkapital**

Egenkapital er regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket utsatt skatt, langsiktig gjeld og sum kortsiktig gjeld er lik egenkapitalen.

✓ **Sum kortsiktig gjeld**

Er definert som summen av gjeld til kredittinstitusjoner, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

✓ **Sum gjeld og egenkapital**

Er definert som summen av egenkapital og gjeld.

F3. SALG OG ANDRE LØNNSOMHETS- MÅL

✓ **Salg av smolt**

Antall (stk) smolt av laks og ørret som er solgt til et matfiskselskap for utsetting i sjøvann.

✓ **Salg av yngel**

Antall (stk) yngel av laks og ørret som er solgt til annet settefiskselskap for utsetting i ferskvann.

✓ **Salg av rogn**

Antall rognkorn som er solgt fra selskapet.

✓ **Konsesjon**

Gjennomsnittlig konsesjonsstørrelse for de selskap som er med i utvalget. Konsesjon blir målt som antall tillatt solgt smolt fra selskapet i løpet av ett år.

✓ **Utnyttelsesgrad**

Faktisk utnyttet konsesjon (antall uttatt smolt fra selskapet i 2002) i prosent av det antall det er gjort konsesjon for.

Bare utsetningsklar smolt blir regnet med i uttaket. En bør være oppmerksom på at mange anlegg også selger yngel som ennå ikke er utsetningsklar.

✓ **Antall årsverk**

Summen av det totalt antall årsverk som er utført i selskapet i undersøkelsesåret. En bruker det samme antall arbeidstimer pr. årsverk som Budsjettnemda for jordbruket, der et årsverk er satt til 1875 timer. Både lønnet og ulønnet arbeidsinnsats er tatt med.

✓ **Salg av fisk pr. årsverk**

Er definert som salg av smolt pluss salg av yngel dividert på antall utførte årsverk.

✓ **Produksjonsverdi**

Er definert som sum salgsinntekt pluss beholdningsendring rogn og yngel.

✓ **Produksjonsverdi pr. årsverk**

Produksjonsverdi dividert med antall utførte årsverk.

✓ **Kalkulatorisk rente på egenkapitalen**

Kalkulatorisk rente på egenkapitalen er beregnet på bakgrunn av egenkapitalen pr. 31.12.

Definisjon:

- Hvis egenkapitalen er mindre eller lik 0, er kalkulatorisk rente på egenkapital satt lik 0.
- Hvis egenkapitalen er større enn 0, blir kalkulatorisk rente på egenkapitalen beregnet etter følgende formel:

$$KR = R*((EK/SE)*DM) + N*((EK/SE)+(OM+FA))$$

Der:

DM	=	Varige driftsmidler
EK	=	Sum egenkapital
FA	=	Finansielle anleggsmidler
KR	=	Kalkulatorisk rente på egenkap.

N	=	Nominell rente
OM	=	Omløpsmidler
R	=	Realrente
SE	=	Sum eiendeler

Egenkapitalen (EK) er beregnet som sum eiendeler fratrukket sum gjeld. Årsaken til at en benytter seg av realrente ved renteberegning av de varige driftsmidlenes andel av egenkapitalen, er at en benytter seg av gjenanskaffelsesprinsippet ved avskrivninger, og at det dermed ville bli dobbelregning dersom vi samtidig benytter en nominell rentesats.

En forutsetter her at finansiering av de forskjellige aktivapostene har lik egenkapitalandel. Vi har følgende sammenheng mellom realrente og nominell rente:

$$\text{Realrente} = \frac{\text{Nominell rente} - \text{inflasjonsrate}}{1 + \text{inflasjonsrate}}$$

Ved beregning av effektiv rente har vi tatt utgangspunkt i realrente for norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Den effektive renten var 6,38 prosent i 2002. Inflasjonen for 2002 er beregnet til 1,29 prosent. Dermed blir realrenten for 2002, 5,03 prosent.

En har sett bort fra latent skatt på merverdi ved beregning av egenkapital.

✓ **Kalkulatoriske avskrivning (Blandet prinsipp)**

Utgangspunkt er lineære avskrivninger basert på gjenanskaffelseskost, men det må korrigeres for finansieringsvirkningen av gjeldsandelen. En har gått ut fra at gjeldsandelen av de varige driftsmidlene er den samme som for selskapet som helhet.

Formålet med avskrivningene er å holde en konstant egenkapitalandel på driftsmidlene under forutsetning av at driftsmidlene skal gjenanskaffes.

Vi har valgt følgende prinsipp at egenkapitalandelen av de varige driftsmidlene blir avskrevet lineært basert på gjenanskaffelseskost. Gjeldsandelen blir avskrevet lineært basert på historisk kostpris (byggesum/kjøpesum justert med senere påkostninger).

Dersom egenkapitalen i anlegget er 0 eller mindre blir driftsmidlene avskrevet lineært basert på historisk kostpris. Det er egenkapitalandelen pr. 31.12. som er grunnlaget for beregningen.

For å beregne gjenanskaffelsesverdi på driftsmidlene har en tatt utgangspunkt i den historiske kostpris for hvert enkelt driftsmiddel, og er ved hjelp av engrosprisindeksens delindekser kommet frem til et uttrykk for driftsmiddelets gjenanskaffelsesverdi.

✓ **Lønnsevne**

Gir uttrykk for hvor mye virksomheten kan betale til innsatsfaktoren arbeidskraft etter at andre faste og variable kostnader er dekket i samsvar med det som blir sett på som rimelig i driftsøkonomisk forstand. Lønnsevne er definert som:

(sum driftsinntekt + beholdningsendring rogn og yngel + finansinntekter) - (rogn og yngelkostnad + førkostnad + forsikringskostnad + vaksinasjonskostnad + elektrisitetskostnad + annen driftskostnad + finanskostnad + kalk. avskrivninger (bl) + kalk. rente på egenkapitalen).

F4. NØKKELTALL

✓ **Totalrentabilitet**

Gir uttrykk for avkastningen på totalkapitalen i virksomheten.

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt}) * 100}{\text{Sum eiendeler (31.12.)}}$$

✓ **Driftsmargin**

Definisjon:

$$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Sum driftsinntekt}}$$

✓ **Egenkapitalrentabilitet**

Definisjon:

$$\frac{\text{Ord. resultat før skattekostnad} * 100}{\text{Sum egenkapital}}$$

✓ **Likviditetsgrad 1**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} * 100}{\text{Sum kortsiktig gjeld}}$$

✓ **Likviditetsgrad 2**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} - \text{Beh.verdi rogn og yngel}}{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}$$

✓ **Rentedekningsgrad**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Finanskostnader}}$$

✓ **Egenkapitalandel**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum egenkapital} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ **Andel av kortsiktig gjeld**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ **Andel av langsiktig gjeld**

Definisjon:

$$\frac{\text{Utsatt skatt} + \text{langsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

F5. KOSTNADER PR. STK SOLGT FISK

I denne tabellen er hver kostnadsart dividert med antall solgt yngel og smolt, slik at vi får kostnad pr. stk solgt fisk.

Beregningen er basert på alle selskap i utvalget, også anlegg som kun har solgt smolt.

G. SUMMARY IN ENGLISH

This summary presents the main results from the profitability survey of Norwegian hatcheries in 2002.

The survey is based on data collected from a sample of 73 hatcheries with production of fry and smolt of salmon and trout. These 73 hatcheries employed 104 licences for production of smolt, which is 41,8 per cent of the total number of licences that were in production in 2002.

The main results from the profitability survey of Norwegian hatcheries in 2002 are as follows:

- Lower profitability
- Lower productivity per man/year
- Higher production costs per sold fry and smolt

The figures given in this report are *arithmetic averages* based on all hatcheries in the sample. 2001 results are included for comparison.

G1. PROFITABILITY

The general conclusion to be drawn on the basis of the survey is that the profitability in the Norwegian hatcheries was reduced in 2002 compared to 2001.

The total profit on ordinary activities before taxation in the hatchery industry has been calculated to approximately 5.6 million NOK in 2002. For 2001 the total profit before taxation was calculated to 68 million NOK.

The figures regarding the *average* profitability for the companies in the sample are given in table below.

		2002	2001
Operating revenues	NOK	9 858 803	9 762 763
Operating expenses	NOK	9 344 419	9 065 982
Operating profit	NOK	514 384	696 781
Profit before taxation	NOK	34 057	381 517
Wage paying ability per man-year	NOK	353 411	387 968
Sale of smolt	No.	1 093 162	1 046 128
Sale of fry	No.	263 082	360 981
Number of man-year		4.6	4.3

The decreased profitability was mainly caused by an increase in average production cost per sold fish from 2001 to 2002.

Average production cost per sold fish increased with 15.2 per cent from 2001 to 2002. Average production cost per sold fish was NOK 7.66 in 2002.

Also a decrease in average sales price of fry decreased the profitability from 2001 to 2002.

The impression of a less favourable economic situation for Norwegian hatcheries in 2002 compared to 2001 is confirmed in the table G.1.2.

		2002	2001
Return on Total Assets	%	3.9	5.1
Operating Margin	%	5.2	7.1
Current Ratio	%	116.0	140.2
Acid Test Ratio	%	53.8	84.4
Interest Cover	%	105.6	159.1
Equity Ratio	%	36.6	49.2
Short-term liabilities Ratio	%	37.8	30.9
Long-term liabilities Ratio	%	25.6	19.9

Individual and regional differences in profitability are however substantial. The best economic results had hatcheries in the county Hordaland, while the lowest profitability was found among the producers in the county of Finnmark and Troms.

G2. PRODUCTIVITY

The survey indicates that the average sale of smolt increased from 2001 to 2002. On the other hand the average sale of fry decreased from 2001 to 2002.

On average the sale of smolt was estimated to 1 093 162 smolts in 2002, which is a 4,5 per cent increase compared to 2001. The sale of fry decreased from 360 981 fries to 263 082 fries in the same period.

Productivity, calculated as sales of fry and smolt per man-year, decreased by 10.1 per cent from 2001 to 2002. Average production per man-year was 294 196 fries and smolts in 2002.

Historically, Norwegian hatcheries have increased their productivity considerable, for comparison production per man-year was only 143 146 fries and smolts in 1992.

G3. PRODUCTION COSTS PER SOLD FRY/SMOLT

It could be noted that costs in production of fries, due to shorter production time, are lower than costs in production of smolt.

Changes in production costs per sold fry and smolt from one year to another can be caused by changes in the produced amount of fry and smolt.

Production costs per sold fry and smolt increased from NOK 6.65 in 2001 to NOK 7.66 in 2002. The main reason for this negative development was higher roe/fry costs in 2002 compared to 2001.

Average production costs per sold fry/smolt are given in the table below. 2001 figures are included for comparison. Figures in NOK.

Table G.3.1.	2002	2001
Roe- and fry costs	1.41	1.16
Feeding costs	0.92	0.81
Insurance costs	0.18	0.15
Vaccination costs	0.78	0.74
Wages and salaries	1.43	1.29
Estimated depreciation	0.67	0.57
Electricity costs	0.29	0.25
Other operating expenses	1.63	1.44
Net Financial expenses	0.35	0.22
PROD. COSTS PER SOLD	7.66	6.65

G4. REGIONAL PRODUCTION COSTS PER SOLD FRY AND SMOLT

The representation in the region of Rogaland and Skagerrakkysten was low. We have, because of this low representation in 2002, decided to not present results for this region in the profitability survey for 2002.

Average production costs per sold fry and smolt for different geographical regions in 2001 and 2002 are presented in Table G.4.1. Figures in NOK.

Table G.4.1.	2002	2001
Finnmark and Troms	11.03	9.90
Nordland	9.73	6.83
Trøndelag (North and South)	9.57	6.54
Møre og Romsdal	7.25	6.56
Sogn og Fjordane	8.66	7.11
Hordaland	5.81	5.81

Hatcheries in Finnmark and Troms had the highest average production costs per sold fry and smolt in

2002, at NOK 11.03 per fry and smolt. On the other end of the scale we find hatcheries in Hordaland, where average production costs were NOK 5.81.

The reader may take notice of the fact that regional differences in the estimated production costs per sold fry and smolt may have been caused by different composition in the samples. The survey also indicates substantial differences in profitability and productivity between the hatcheries.

G5. AVERAGE RESULTS FOR NORWEGIAN HATCHERIES

SAMPLE

		2002	2001	2000
Number of companies	no.	73	80	79
Number of licenses	no.	104	107	105

PROFIT AND LOSS ACCOUNT

		2002	2001	2000
Sales revenues of smolt	NOK	8 906 009	8 389 559	7 896 657
Sales revenues of fry	NOK	514 397	824 773	733 000
Sales revenues of roe	NOK	11 463	15 000	20 519
Compensations	NOK	165 773	379 892	198 254
Other operating revenues	NOK	261 161	153 539	57 137
OPERATING REVENUES	NOK	9 858 803	9 762 763	8 905 567
Roe and fry costs	NOK	1 907 682	1 631 863	1 352 687
Feeding costs	NOK	1 247 388	1 143 699	1 038 524
Insurance costs	NOK	238 290	216 364	206 161
Vaccination costs	NOK	1 062 097	1 036 252	904 196
Changes in livestock	NOK	565 002	-23 854	3 946
Wages and salaries	NOK	1 941 716	1 817 033	1 537 261
Estimated depreciation	NOK	906 397	808 643	651 432
Electricity costs	NOK	397 583	357 892	305 839
Other operating expenses	NOK	2 208 268	2 030 382	1 809 742
OPERATING EXPENSES	NOK	9 344 419	9 065 982	7 801 896
OPERATING PROFIT	NOK	514 384	696 781	1 103 671
Financial revenues	NOK	126 884	330 506	176 862
Financial expenses	NOK	607 211	645 770	510 574
PROFIT BEFORE TAXATION	NOK	34 057	381 517	769 959

BALANSE SHEET

		2002	2001	2000
Tangible fixed assets	NOK	8 834 212	8 283 752	6 330 420
Fixed asset investments	NOK	507 508	3 047 929	941 556
FIXED ASSETS	NOK	9 341 720	11 331 681	7 271 976
Stock of raw materials (feed)	NOK	55 918	41 437	55 744
Stock of live fish	NOK	3 919 195	3 445 193	3 509 360
Stock of vaccination	NOK	51 774	68 091	53 231
Debtors and current assets investment	NOK	2 273 100	3 499 662	1 920 183
Cash at bank and in hand	NOK	1 003 518	1 606 439	1 201 546
CURRENT ASSETS	NOK	7 303 505	8 660 822	6 740 064
TOTAL ASSETS	NOK	16 645 225	19 992 503	14 012 040
EQUITY	NOK	6 093 406	9 830 578	5 468 471
Provisions for liabilities and charges	NOK	925 893	946 004	974 282
Other long-term liabilities	NOK	3 332 290	3 038 432	3 054 724
Amount owed to credit institutions	NOK	3 046 457	2 401 822	1 692 435
Trade creditors	NOK	1 240 760	1 180 571	1 062 967
Other short-term liabilities	NOK	2 006 419	2 595 096	1 759 161
Total short-term liabilities	NOK	6 293 636	6 177 489	4 514 563
TOTAL LIABILITIES	NOK	10 551 819	10 161 925	8 543 569
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	NOK	16 645 225	19 992 503	14 012 040

SALE A/O

		2002	2001	2000
Sale of smolt	no.	1 093 162	1 046 128	934 297
Sale of frye	no.	263 082	360 981	310 637
Sale of roe	no.	43 767	43 750	59 392
Licensed volume	no.	1 240 521	1 049 250	888 734
Licensed utilisation	%	88.1	99.7	105.1
Number of man-year		4.6	4.3	4.3
Sale of frye and smolt per man-year	no.	294 836	327 235	289 520
Production value	NOK	9 996 871	9 205 478	8 654 122
Production value per man-year	NOK	2 173 233	2 140 809	2 012 587
Estimated interest on equity	NOK	372 997	508 559	271 515
Estimated depreciation (mix. principle)	NOK	879 950	830 372	682 616
Wage paying ability	NOK	1 629 223	1 668 262	2 004 521
Wage paying ability per man-year	NOK	354 179	387 968	466 168

FINANCIAL RATIOS

		2002	2001	2000
Return on Total Assets	%	3.9	5.1	9.1
Operating Margin	%	5.2	7.1	12.4
Current Ratio	%	116.0	140.2	149.3
Acid Test Ratio	%	53.8	84.4	71.6
Interest Cover	%	105.6	159.1	250.8
Equity Ratio	%	36.6	49.2	39.0
Short-term liabilities Ratio	%	37.8	30.9	32.2
Long-term liabilities Ratio	%	25.6	19.9	28.8

PRODUCTION COSTS PER SOLD FRY AND SMOLT

		2002	2001	2000
Roe and fry costs	NOK	1.41	1.16	1.09
Feeding costs	NOK	0.92	0.81	0.83
Insurance costs	NOK	0.18	0.15	0.17
Vaccination costs	NOK	0.78	0.74	0.73
Wages and salaries	NOK	1.43	1.29	1.23
Estimated depreciation	NOK	0.67	0.57	0.52
Electricity costs	NOK	0.29	0.25	0.25
Other operating expenses	NOK	1.63	1.44	1.45
NET Financial expenses	NOK	0.35	0.22	0.27
PROD.COSTS PER SOLD FRY AND SMOLT	NOK	7.66	6.65	6.54

H. VEDLEGG - SKJEMA

FORTROLIG

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

LØNNSOMHETSSKJEMA FISKEOPPDRETT 2002

KLEKKERI OG SETTEFISKKONSESJONER FOR LAKS OG ØRRET

ETTER LOV AV 14. JUNI 1985 PLIKTER EN Å SVARE PÅ OPPGAVEN

Organisasjonsnummer:

Konsesjonsstørrelse:

Konsesjonsnummer(e):

ÅRSREGNSKAP FOR 2002 INKL. REGNSKAPSNOTER SKAL VEDLEGGES LØNNSOMHETSSKJEMAET VED RETUR TIL FISKERIDIREKTORATET. I TILLEGG KAN EVENT. SPESIFISERT RESULTATREGNSKAP VEDLEGGES.

DEL 1.

SKAL BESVARES AV ALLE

SPØRSMÅL A (SE RETTLEDNING):

Omfatter vedlagte skjema og årsregnskap for 2002 flere konsesjoner enn nevnt ovenfor ?

Ja

Nei

Dersom ja, hvilke konsesjonsnumre ?:

NB! Det kan kun føres felles skjema for settefisk/klekkerikonsesjoner med felles årsregnskap

SPØRSMÅL B (SE RETTLEDNING):

Hadde selskapet andre inntekter enn fra salg av yngel og smolt i 2002?

Ja

Nei

Dersom ja, - Angi hva slags inntekt ?:

- Hvor høy var denne inntekten?:

Kr _____

SPØRSMÅL C (SE RETTLEDNING):

Har selskapet mottatt forsikringsutbetaling i 2002 som følge av tap av fisk?

Ja

Nei

Dersom ja - hvor høy var denne utbetalingen?

Kr _____

SPØRSMÅL D (SE RETTLEDNING):

Har selskapet benyttet seg av kunstig varmetilsetting i produksjonen?

Ja

Nei

SPØRSMÅL E (SE RETTLEDNING):

Har selskapet eget klekkeri?

Ja

Nei

DEL 2.

KUN POSTER SOM IKKE ER SPESIFISERT I VEDLAGT ÅRSREGNSKAP SKAL FYLLES UT NEDENFOR.

SPØRSMÅL F (SE RETTLEDNING): Spesifisering av beholdningsverdi i balanseregnskapet

1.) Fôr på lager 31.12.2002 (ant.kg x innkjøpspris 2002)

Kr _____

2.) Vaksine på lager 31.12.2002 (ant.kg x innkjøpspris 2002)

Kr _____

SPØRSMÅL G (SE RETTLEDNING): Spesifisering av vareforbruk i resultatregnskapet

- 1.) Innkjøp av rogn og yngel Kr _____
- 2.) Innkjøp av fôr Kr _____
- 3.) Forsikringskostnad (fisk) Kr _____
- 4.) Elektrisitetstkostnad Kr _____
- 5.) Vaksinasjons-/medisinskostnad Kr _____

SPØRSMÅL H (SE RETTLEDNING): Spesifisering av kjøp og salg av varige driftsmidler i 2002

Pkt. 1. Driftsmiddel	Pkt. 2. Innkjøpsår	Pkt. 3. Opprinnelig kjøpesum	Pkt. 4. Materiale eks. jern, plast etc.)
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	

NB! Dersom det er for liten plass kan man legge ved et eget ark.

Dersom Fiskeridirektoratet har spørsmål til utfyllingen kan man henvende seg til:

Navn: _____	Telefonnr: _____
	Telefaksnr: _____
	E-mail adresse: _____
For Firma - selskapsnavn, dato og underskrift	